

Universitat Miguel Hernández d'Elx
Facultat de Ciències Socials i Jurídiques d'Elx
Titulació de Periodisme

Treball Fi de Grau
Curso Acadèmic 2018-2019

**La despoblació rural en la premsa: una anàlisi
qualitativa de les notícies en el *diario.es* i *El Mundo***

Rural depopulation in the press: a qualitative analysis of
the news in *eldiario.es* and *El Mundo*

Alumne: Javier Juan Segura Fernández

Tutor: Jordi Ferrús Batiste

Resum

La despoblació és un mal endèmic que ve afectant l'estat espanyol des de mitjans del segle passat i que, a mesura que passen els anys, es converteix en un problema que amenaça amb la desaparició de moltes localitats arreu de tot el país. Els estudis realitzats fins al moment ofereixen una àmplia informació al voltant de les causes i conseqüències del despoblament rural, així com possibles solucions i estudis en detall de zones i situacions concretes. No obstant això, i pel que fa a una perspectiva des de l'àmbit periodístic, són molt minoritaris els estudis on es combinen comunicació i despoblació.

És per aquest motiu que el present treball pretén oferir una visió més a tenir en compte a l'hora de conèixer tots els factors que envolten a la despolació, a més de ser un estudi actual. Aquest treball exposa una anàlisi qualitativa de les notícies que es publiquen al voltant de la despoblació. Per a acotar la mostra s'han pres com a elements a analitzar els articles que es poden trobar en els webs del diari *El Mundo* i *eldiario.es*, dos mitjans de la premsa escrita que difereixen en les seues línies editorials, el que permet observar si existeixen diferències en el tractament d'aquest tipus d'informació.

Aquest estudi permetrà, a més, comprendre quina és la informació que els mitjans de comunicació transmeten al públic, quins temes, de tots els que envolten el despoblament rural, es publiquen, com es tracta eixa informació i quina rellevància pren dins de l'agenda setting. Açò es tradueix en quina és la concepció de la societat al voltant d'aquest tema i l'actuació en conseqüència.

Paraules clau: Despoblació rural, Premsa, Agenda Setting, Web, Anàlisi qualitativa

Abstract

Depopulation is an endemic disease that has been affecting the Spanish state since the middle of the last century and, as the years go by, it becomes a problem that threatens the disappearance of many localities around the country. The studies carried out so far provide extensive information on the causes and consequences of rural depopulation, as well as possible solutions and detailed studies of specific areas and situations.

However, regarding a journalistic perspective, the studies that combine communication and depopulation are very minority. It is for this reason that this paper aims to offer a further vision to take into account when knowing all the factors surrounding depopulation, in addition to be a current study. This paper presents a qualitative analysis of the news published about depopulation. To narrow down the sample, elements have been taken to analyze the articles that can be found on the websites of the newspaper *El Mundo* and *eldiario.es*, two print media that differ in their editorial lines. This allows to observe if there are differences in the treatment of this type of information.

This study will also make it possible to understand what information the media transmit to the public, what issues, of all those surrounding rural depopulation, are published, how this information is dealt with and what relevance it has within the agenda setting. This translates into society's conception of this issue and action accordingly.

Key words: Rural depopulation, Press, Agenda Setting, Web, Qualitative analysis.

Index

1. Introducció	1
1.1. Temàtica	1
1.2. Justificació	1
2. Objectius i hipòtesis	3
2.1. Objectius	3
2.1.1. Objectius generals	3
2.1.2. Objectius específics	3
2.2. Hipòtesis	3
2.2.1. Hipòtesis generals	3
2.2.2. Hipòtesis específiques	4
3. Antecedents del tema	4
4. Marc teòric	5
4.1. Agenda setting	5
4.2. El medi rural	6
4.3. El periodisme i el medi rural	9
4.3.2. Cobertura dels mitjans de comunicació	11
5. Metodologia	13
5.1. Investigació qualitativa	14
5.2. La tècnica de l'anàlisi del discurs	15
5.3. Procediment del treball d'investigació	17
5.4. Limitacions	18
6. Anàlisi i resultats	19
6.1. Articles analitzats	20
6.2. Anàlisi	69
6.2.1. Vocabulari emprat	69
6.2.2. Redacció	69
6.2.3. Gèneres periodístics	70
6.2.4. Presentació	71
6.2.5. Fonts	71
6.2.5. Imatges	71
6.2.6. Extensió	72
6.2.7. Data i hora	73

6.2.8. Províncies tractades	73
7. Conclusions i propostes	74
7.1. Conclusions	74
7.2. Propostes	76
8. Bibliografia	79
9. Annexe	82

1. Introducció

1.1. Temàtica

L'objecte d'estudi d'aquest treball és explorar la qualitat informativa dels mitjans de comunicació online amb relació al tractament que realitzen sobre el despoblament rural i les notícies que l'envolten. La finalitat no és altra que establir unes característiques comunes respecte al tractament de la informació d'aquesta temàtica. Per a obtenir aquests trets generals i comuns, l'estudi consisteix en una anàlisi qualitativa que permetrà aprofundir en la informació que ofereixen els diaris online respecte a la mencionada problemàtica de la despoblació.

La despoblació és un fenomen demogràfic i territorial que explica el descens del nombre d'habitants d'un territori o nucli prenent com a referència un període previ. La caiguda, en termes absoluts, del nombre d'habitants pot ser resultat d'un creixement vegetatiu negatiu, és a dir, quan les defuncions superen als naixements, d'un saldo migratori negatiu, això és l'emigració supera a la immigració, o de tots dos simultàniament. Per això, les causes que l'expliquen poden ser complexes i exigeixen anàlisis profundes per a poder realitzar un diagnòstic adequat. Els factors econòmics exerceixen un paper primordial en aquests processos de despoblació: les zones afectades per ells solen ser àrees econòmicament deprimides, endarrerides o escassament dinàmiques en relació amb altres del mateix país.

En general els processos de despoblació rural s'han desencadenat en l'Estat espanyol, i en tot el continent europeu, a conseqüència de les altes taxes migratòries des d'aquestes zones als nuclis urbans en expansió, fenomen que va ser conegut en les primeres dècades de la segona meitat del segle XX com l'èxode rural, per la quantia que va aconseguir i el seu impacte sobre els llocs d'origen dels i les emigrants.

1.2. Justificació

Per tal de fer ben visible el problema, els mitjans de comunicació tenen una feina crucial, que permet la difusió d'informació en l'àmbit nacional-estatal. És per aquest motiu que es necessita que el considerat quart poder prengui les mesures necessàries per a fer arribar les notícies al públic. Amb l'anàlisi qualitativa d'aquest treball s'espera que es permeti comprovar quin és el seguiment que s'està fent de la despoblació rural en l'àmbit mediàtic en Espanya a través d'una mostra de l'espectre mediàtic web espanyol.

Concretament, per una banda, amb les versions online de www.eldiario.es, que representa els mitjans de comunicació d'esquerres i progressista i, per altra banda, www.elmundo.es, en representació de la part de dretes i conservadora.

La majoria dels temes que interessen a la societat en general estan fora de la seua experiència personal. El públic recorre als mitjans de comunicació per a accedir a aquesta informació i obté, per tant, un “coneixement indirecte de l'entorn” (Walter Lippmann, 2003). Aquesta realitat de segona mà ve estructurada per les informacions que els editors i editores d'informatius seleccionen diàriament. Atés que el nombre de temes disponibles excedeix la capacitat dels i les periodistes, aquestes han de realitzar una selecció que representa una visió limitada d'un entorn de major abast. Segons Maxwell McCombs (1994), més del 75% de les notícies potencials que arriben a les redaccions són desestimades. “There is not enough space in the newspapers to print everything that is available. Choices must be made. These are the first steps in the gatekeeping routine”¹.

Els mitjans de comunicació decideixen què és important en cobrir determinats temes i excloure uns altres. Mitjançant un procés de “rutinització i estandardització de les pràctiques productives” (Mauro Wolf, 1996), els periodistes filtren els temes que formen part de l'agenda, utilitzant criteris de selecció que privilegien la immediatesa i la noticiabilitat. D'aquesta manera, els mitjans dirigeixen l'atenció del públic, assenyalant-li a quins assumptes ha de parar atenció i creant la base sobre la qual se sustenta la teoria de l'agenda-setting (Maxwell McCombs i Donald Shaw, 1972).

Els temes, una vegada seleccionats pel o la periodista, també són jerarquitzats. Els mitjans els atorguen major o menor importància, segons la posició i la quantitat d'espai o de temps que els dediquen. Aquesta jerarquització de la informació dóna pistes a l'audiència sobre la rellevància dels temes tractats, influint en la seua percepció sobre allò que és important.

El nou escenari digital està modificant la forma en què els mitjans tradicionals es relacionen amb la seua audiència, ja que Internet ofereix l'oportunitat de superar el

---

¹ “No n'hi ha espai suficient en el periòdics per a imprimir tot allò que està disponible. S'han de prendre decisions. Aquests són els primers passos en la rutina del gatekeeping”.

caràcter monològic del procés comunicatiu que s'ha desenvolupat fins ara. Com indiquen Xosé Otero i Marita López (2006): “La xarxa de xarxes ha afectat la forma de consumir informació, al paper de l'individu enfront del flux informatiu i a les mateixes regles de joc que es definien les bases sobre les quals s'assentisca l'entorn de la comunicació”.

2. Objectius i hipòtesis

2.1. Objectius

2.1.1. Objectius generals

- Donar una visió del tractament que es fa als mitjans de comunicació sobre la cobertura de la informació relacionada amb aquesta problemàtica.
- Traure patrons que puguen seguir les notícies com, per exemple, si tenen una finalitat política o de qualsevol altra índole.

2.1.2. Objectius específics

- Aplicar un mètode que permeti una anàlisi qualitativa amb objectivitat, per tal de complir l'objectiu general de donar una certa visió del tractament.
- Analitzar notícies semblants que puguen diferir a causa de la perspectiva ideològica que pot adquirir en passar per diaris amb distintes línies editorials.
- Extraure possibles semblances en el tractament informatiu, com ara contingut o presentació de la informació per tal d'arribar a traure patrons que puguen seguir les notícies.

2.2. Hipòtesis

2.2.1. Hipòtesis generals

- La cobertura mediàtica sobre el despoblament és insuficient partint des del punt de la dificultat a causa de les situacions aïllades geogràficament i el nombre de persones afectades.
- Les notícies on l'èxode rural està involucrat no compten amb un tractament rigorós i d'acord amb la magnitud del problema. A més de no fer-se un seguiment a llarg termini.

2.2.2. Hipòtesis específiques

- El tipus de notícies que es publiquen als diaris són aïllades i responen a interessos, ideologies o dates senyalades com ara períodes electorals.
- La informació tractada es redacta majoritàriament atenent als criteris dels gèneres de notícia i reportatge.
- L'extensió del que es publica és molt inferior respecte a altres seccions.

3. Antecedents del tema

A l'hora de recolzar-se en investigacions realitzades en l'àmbit del tractament de les zones rurals i la despoblació, tres són els estudis principals que marquen i guien aquest treball. En primer lloc, es fa servir de la tasca desenvolupada pel Centre d'Estudis sobre la Despoblació i Desenvolupament d'Àrees Rurals (CEDDAR)² en un estudi que aprofundeix tant en l'origen com en les causes de la despoblació en Espanya fins a l'actualitat. Els autors se centren en l'anàlisi de tota la Península Ibèrica, malgrat que algunes zones prenen més protagonisme pel fet que la despoblació és molt més acusada, com ara Aragó, entre d'altres. És un treball necessari i a la vegada singular a causa del poc nombre de treballs sobre la temàtica i actuals, a banda d'agrupar tot el territori estatal, donat que altres estudis fan un enfocament concret per zones.

És el cas del segon treball de referència, desenvolupat per la mateixa associació nomenada prèviament³. En ell, l'enfocament és més concret donat que se centra únicament en Terol. No obstant això, és un estudi molt més aproximat al portat a terme en aquestes pàgines perquè uneix Periodisme i despoblació, malgrat tot, fa una anàlisi de la premsa escrita i ja compta amb certa antiguitat. Per últim, també s'ha fet servir de la tasca portada a terme per un estudi de Javier Odiozola Chené⁴. Es tracta d'una anàlisi qualitativa de contingut que compta amb un estudi de diferents diaris per comprovar la influència de la teoria de l'agenda setting en els mitjans de comunicació.

Així, l'anàlisi de contingut es mostra com una eina metodològica capaç de mostrar-nos una cartografia dels temes i fonts d'informació dels principals mitjans de comunicació.

---

² http://www.ceddar.org/content/files/noticiaf_362_01_Informe-CEDDAR-def-logo.pdf

³ http://www.ceddar.org/content/files/articulof_385_01_10.4422-ager.2016.01.pdf

⁴ Javier Odiozola Chené. (2012). *Cibermedios y agenda-setting: la configuración de la agenda mediática internacional*. Universitat de València.

4. Marc teòric

4.1. Agenda setting

Malgrat tractar-se d'una anàlisi qualitativa on la investigació que es porta a terme té com a finalitat traure conclusions partint del contingut dels articles periodístics, en els quals intervenen diversos factors que condicionen la informació i el seu tractament, es pot considerar que l'agenda setting marca un punt de partida en el condicionament de cada article que es publica.

El terme agenda setting actualment es defineix com la transferència d'assumpes rellevants d'una agenda cap a una altra (Maxwell McCombs, 2010). En els seus començaments, el focus d'atenció va estar posat en l'efecte de l'agenda mediàtica sobre l'agenda pública i els factors que intervenien en aquest vincle. Temps després, es va incorporar una nova dimensió: l'agenda "building" va procurar revelar, d'una banda, l'ascendent que l'agenda política poguera tindre sobre l'agenda mediàtica o viceversa i, per l'altre, la relació entre mitjans, això és, l'autoritat que certs gegants mediàtics pogueren tindre sobre altres més xicotets respecte de l'estructuració de temes i punts de vista que dominaven les seues cobertures; un comportament que Warren Breed (1955) va denominar "homogeneïtat".

En segon lloc, cal tenir en compte l'agenda política. En el tema que abasta aquest estudi, la consideració política i la importància que des de la política li donen a la despoblació constitueix un element bàsic per a fer un seguiment informatiu del fenomen despoblacional, donat que exigeix una solució per la seua banda. No obstant això, per part de l'àmbit polític, constitueix un tema de difícil gestió, tant en el disseny com en la seua implementació per la necessitat de coordinació de diferents nivells d'institucions i governs que exigeix una complexitat en l'execució. Així doncs, es considera que les tres agendes, l'agenda pública, l'agenda política i la mediàtica, guarden correlació.

Per entendre l'agenda setting cal aprofundir en els diversos factors que hi intervenen. Pamela Shoemaker i Stephen Reese (1996) identifiquen cinc capes d'influència en la seua constitució: la mateixa psicologia del i la periodista, les rutines periodístiques, les pautes d'organització dels mitjans, les fonts externes, entre les que es poden trobar altres mitjans de comunicació i, finalment, la ideologia predominant.

Així doncs, l'agenda mediàtica passa a convertir-se en la variable dependent, el resultat que ha de ser explicat, enfront dels primers passos de la teoria on aquesta era entesa com un factor clau en la configuració de l'opinió pública. Així com que només un grapat de temes són capaços d'atraure l'atenció del públic.

També cal destacar que es poden extrapolar els efectes de l'agenda setting als cibermitjans, ja que diversos estudis han demostrat la pertinent aplicació d'aquesta teoria als nous mitjans sorgits en Internet.

Pel que fa a l'agenda política, aquesta pot influir en els mitjans de comunicació. De fet, en el tema que ens ocupa, una part de la informació publicada depèn de l'àmbit polític, a més de l'època de l'any (si s'aproximen eleccions i és època per fer campanya o precampanya) on creixerà el volum d'informació a partir de declaracions, especialment.

Així mateix, l'agenda setting és important perquè són els mitjans de comunicació els qui determinen la difusió de la informació. Malgrat tot, també cal fer especial atenció a la propaganda política infiltrada donada per les subvencions que realitzen determinades entitats a mitjans de comunicació que consideren afins.

Al mateix temps que l'agenda política emprava les seues tècniques per a fer arribar el seu missatge, l'audiència també intenta reivindicar el seu espai i fer-se escoltar. Les seues opcions passen, com es veurà més endavant, primer per les reivindicacions a través de manifestacions que es donen en èpoques properes a les eleccions i de l'altra banda per la creativitat, especialment en el tema que ocupa aquesta anàlisi, donat que en la lluita de les distintes poblacions i entitats, i com veurem, la creació d'iniciatives, especialment culturals, són el seu reclam per passar als diaris. Tanmateix, són ferramentes menys efectives i que dependran dels factors de l'agenda setting anomenats abans.

4.2. El medi rural

La definició de la paraula rural és molt diversa, i depèn del context on s'aplique, perquè el concepte de ruralitat pot emprar-se en nombrosos àmbits de la societat, com són el

turisme, la cultura⁵, l'economia o el medi ambient. El més comú és utilitzar paràmetres demogràfics, relacionats amb la densitat de població d'un conjunt de municipis o un municipi en concret.

D'aquesta manera, sorgeixen dos termes diferenciats: "medi rural" i "municipi rural". La Llei 45/2007 de 13 desembre per al Desenvolupament Sostenible del Medi Rural (LDMSR) defineix en l'Art. 3 el medi rural com a "espai geogràfic format per l'agregació de municipis o entitats locals menors amb població menor a 30.000 habitants i densitat menor de 100 habitants per Km²"⁶.

D'altra banda, la Llei també esclareix en el mateix Art. 3 el significat del terme "Municipi rural de xicoteta grandària" que fa referència a "una població de menys de 5.000 habitants i que està integrat en el medi rural". Una de les característiques intrínseques al medi rural, des d'un punt de vista demogràfic, és el despoblament que experimenta. Segons un estudi⁷ del desenvolupament rural de l'any 2009 derivat de l'aprovació de la Llei 45/2007, al voltant de tres quartes parts dels municipis rurals han experimentat un descens gradual en la seua població. El contrari que succeeix en els municipis urbans, on més del 91% registren un augment de la població fins a 2008. Aquest decreixement poblacional s'uneix a la baixa densitat de població del medi rural comparada amb l'urbà.

Amb tot, la població rural lligada a l'agricultura o la ramaderia ha experimentat un declivi en els últims anys: "La ruralitat experimenta una profunda transformació, marcada principalment pel declivi de les activitats tradicionals lligades a l'agricultura i ramaderia com a referències hegemòniques d'identitat" (Sonia Herrero Pulgar, 2012).

Un dels trets inherents a la població rural és l'envelliment i que, a més d'això, va augmentant any rere any. A Espanya, el 19,1% de persones són majors de 64 anys, i en el medi rural la xifra s'incrementa a un 28,4% en 2019, sent el segon país europeu amb una major taxa d'envelliment de la Unió Europea en zones rurals segons dades de

---

⁵ Cultura no en el sentit de l'antropologia social, sino en el més restrictiu i elitista de creació artística i literària.

⁶ <https://www.boe.es/eli/es/l/2007/12/13/45/con>

⁷ Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino (2009). Análisis y Prospectiva: Población y Sociedad Rural. Madrid: UAP.

l'Eurostat per a Espanya⁸. Aquesta situació s'uneix a l'èxode de joves a les ciutats on compten amb majors possibilitats professionals i acadèmiques.

Tanmateix, existeixen altres contextos, més enllà dels merament demogràfics, per a la definició de ruralitat, que serveixen per a establir una classificació dels municipis rurals. Per exemple, la Llei per al Desenvolupament Sostenible del Medi Rural parla de diferents tipus de zones rurals, concretament l'Art. 10, "Delimitació i qualificació de les zones rurals", on la classificació respon a característiques poblacionals i econòmiques:

1. Zones rurals a revitalitzar: amb una baixa densitat de població, sustentades plenament pel sector agrari, amb baixos nivells de renda i aïllament geogràfic.
2. Zones rurals intermèdies: baixa o mitjana densitat, amb una activitat econòmica diversificada en el sector primari, secundari i terciari i distants de les àrees d'influència directa dels nuclis urbans i nivells de renda baixos o mitjans.
3. Zones rurals periurbanes: densitat poblacional en ascens, amb predomini del sector serveis, nivells de renda mitjans o alts i situades en àrees d'influència de nuclis urbans densament poblats.

Una de les majors xacres que han impedit el desenvolupament del medi rural és la bretxa digital respecte als municipis urbans, això no obstant, la diferència va disminuint progressivament. D'acord amb l'Enquesta Sobre Equipament i Ús de Tecnologies de la Informació, realitzada en 2018 per l'INE⁹, el percentatge de llars que disposen d'equipaments d'ordinador i compten amb accés a Internet en municipis inferiors als 10.000 habitants era del 98,2%, mentre que en els municipis de més de 100.000 habitants la xifra s'incrementava al 99,2%.

A causa de la pèrdua de pes de les activitats tradicionals com l'agricultura i ramaderia, durant les últimes dècades, el medi rural ha aprofitat el seu entorn mediambiental i patrimonial per a fomentar altres sectors com el turisme. L'àmbit rural es comprén, per als habitants de les ciutats, com un lloc idíl·lic, on prima la tranquil·litat, l'entorn natural

---

⁸ <http://envejecimiento.csic.es/documentos/documentos/enred-indicadoresbasicos2019.pdf>

⁹ https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t25/p450/base_2011/a2018/10/&file=01001.px&L=0

i una cultura¹⁰ més tradicional. És el que s'ha denominat "idil·li rural" (Fátima Cruz, González, del Pi, Oliva, Sampedro, 2009).

El medi rural a Espanya arrossega, per tant, una sèrie de problemes com són la despoblació, la desigualtat de gènere, l'envelliment, l'escàs relleu generacional, l'escassa diversificació econòmica o la bretxa digital que dificulten un correcte desenvolupament d'aquest. De tota manera, cal assenyalar que l'evolució del medi rural és heterogènia, doncs al costat de la despoblació d'alguns municipis, uns altres cada vegada estan més urbanitzats.

4.3. El periodisme i el medi rural

Jesús Julio Carnero, president de la Diputació de Valladolid, va defensar en el lliurament dels Premis de Periodisme Província de Valladolid 2014, que "els mitjans de comunicació han de donar visibilitat al medi rural per a desenvolupar-se com a societat i comunicar el que en ells ocorre, perquè el silenci en el medi rural no és soroll, és oblit, i de l'oblit a la desaparició hi ha un pas"¹¹.

El medi rural necessita una visibilitat que mostre de forma més exhaustiva les seues particularitats informatives. El periodisme rural està comprés en l'actualitat com una temàtica més, dins del periodisme local. Nogensmenys, a penes existeixen treballs acadèmics que aprofundisquen en les particularitats del periodisme rural, i normalment s'engloba amb el periodisme local o el periodisme hiperlocal. És per això que es fa convenient, aprofundir en les diferències i similituds que presenten aquests tipus de periodisme.

4.3.1. Periodisme hiperlocal

Els mitjans digitals ofereixen als usuaris d'aquest tipus de periodisme noves possibilitats d'interacció i navegació. Internet s'ha erigit com una eina "vital perquè els ciutadans puguin participar en la vida de la comunitat, és a dir, perquè disposen de les dades útils que facen possible una vertadera integració com a membres d'aqueixa comunitat en les localitats on desenvolupen bona part de la seua activitat" (Sergio Luís Mederos Cruz,

---

¹⁰ Ara sí que en el sentit de la antropologia social.

¹¹ http://www.diariodevalladolid.es/noticias/valladolid/carnero-destaca-medios-deben-dar-visibilidad-medio-rural_30783.html

2013). Alicia Martínez Juan (2003), assigna una sèrie de característiques al periodisme local en xarxa:

- La capacitat d'Internet per a interconnectar a la ciutadania amb les Administracions i la de disminuir l'espai físic que dista entre ells.
- Es pot ampliar el concepte del "local" fins a l'àmbit regional. També es pot qualificar de 'periodisme local' a aquell que tracta les diferents temàtiques des del punt de vista de la proximitat a la ciutadania.
- No és necessari que la redacció estiga situada físicament en l'àmbit local. Podent accedir a la informació a través d'eines com el correu electrònic, les pàgines web d'agències de notícies i mitjançant la cerca de la informació i fonts en la xarxa.
- El producte informatiu local en la xarxa no està limitada a les fronteres de l'espai físic del qual es nodreix i al qual serveix.

D'acord amb aquestes característiques, naix el denominat "periodisme hiperlocal", que té els seus antecedents als EUA i s'ha desenvolupat amb el sorgiment de les noves tecnologies i es distingeix del periodisme local convencional.

Jesús Miguel Flores Vivar (2015) es refereix al periodisme hiperlocal com "la informació que es produeix a través d'internet, orientada entorn d'una regió, barri, districte o comunitat geogràficament ben definida, amb un enfocament transversal de continguts, principalment, sobre les preocupacions i interessos dels seus residents".

El periodisme hiperlocal es nodreix d'aquesta forma de les possibilitats oferides per Internet, tant en l'espai geogràfic en el qual es desenvoluparà el mitjà hiperlocal per no limitar-se per fronteres i pel temps transcorregut des que ocorre el fet fins que és emés pel mitjà. Com afirma Jesús Miguel Flores Vivar (2015) "els mitjans hiperlocals ofereixen un contingut més divers que es dirigeix a les àrees geogràfiques i es manté en escales de temps molt menors".

Amb el periodisme hiperlocal s'aprofundirà en fi del periodisme de proximitat (José Luís González Esteban, 2009), en concentrar-se en fets de poca rellevància per als mitjans de major cobertura geogràfica, però de major importància per als residents en unes zones geogràfiques més xicotetes i particulars. D'aquesta manera, la temàtica de les informacions del periodisme hiperlocal van des dels esdeveniments culturals i socials fins a la gestió municipal, etc.

Així mateix, el periodisme hiperlocal es desenvolupa en un espai que, encara orientat en una unitat poblacional geogràficament ben definida i generalment xicoteta, no està limitat demogràfica, socialment ni econòmicament com podria estar-ho el periodisme rural.

4.3.2. Cobertura dels mitjans de comunicació

A partir dels anys 2014 i 2015, els mitjans de comunicació han trobat en el tema de la despoblació una bona font per a crear notícies, doncs des del període 2005-2006 no es prestava especial atenció a aquest àmbit. En la premsa escrita de la dècada dels noranta i dos mil es va apreciar un cas similar amb els discursos al voltant de la despoblació a Terol. Això reflecteix que els discursos sobre la despoblació s'activen en funció d'una sèrie de condicions sociohistòriques determinades que animen als actors i actrius a visibilitzar un fenomen res nou. El que sí que pot considerar-se més recent és la conceptualització del procés de buidament dels assentaments del medi rural com a despoblació, sense que se sàpiga molt bé com ve definit pels qui l'empren.

Unes vegades es mostra com a “causa/conseqüència de”, en altres com a “oportunitat o amenaça per a”. En qualsevol de les seues accepcions, el concepte és negatiu, encara que interlocutors i interlocutores es referisquen a ell com una cosa històrica i inherent a la mateixa realitat rural. Siga com siga, el fenomen de la despoblació ha pres protagonisme i ha incrementat la seua presència en la premsa local (arribant fins i tot a tindre seccions fixes sota la denominació “despoblació” o “crisi demogràfica”), regional i també nacional.

Part del protagonisme en aqueixa cobertura mediàtica l'ocupa majoritàriament Aragó i concretament la província de Terol: per exemple, el 12% de les notícies que el periòdic nacional ABC ha dedicat a la despoblació en el període comprés entre 2001-2015, tenen

a Terol com a context de referència, i si es prenen només les dades de 2014, es pot trobar amb què el 25% dels articles que abordaven el tema de la despoblació tenen alguna referència a aquesta província. Aquesta aproximació en xifres corrobora que des de fa uns anys s'està presenciant un moment d'auge en la visibilització social del fenomen de la despoblació¹².

L'aparició de la temàtica de la despoblació respon a un temps intermitent però cíclic que té a veure amb esdeveniments previsibles i que es repeteixen amb regularitat, ja siguen de cicle curt (anual), ja siguen de cicle llarg. El cicle anual ens remet a la publicació de les dades provisionals a través dels padrons de l'INE, l'inici dels cursos escolars, l'aprovació dels pressupostos generals (de la comunitat autònoma corresponent o l'Estat), o la negociació de fons especials (Fons Europeu de Desenvolupament Regional, FEDER). Altres cicles més llargs vénen definits per les eleccions, tant polítiques com de representants d'altres òrgans o institucions (empresaris, bisbes...), o pel repartiment de fons europeus per exemple. Aquestes són activacions temàtiques recurrents i en part previsibles.

Altres situacions socials que els propicien són esdeveniments no regulars però també previsibles en certa manera. Aquests es conceptualitzen majoritàriament com a efectes o impactes negatius i vénen derivats de l'aplicació de normatives o l'execució de polítiques públiques: reconversions industrials, tancament de mines o empreses, tancament de serveis (farmàcies, consultoris mèdics, oficines bancàries o escorxadors en el seu moment), deterioració d'uns altres (ferrocarril), o no materialització d'inversions o infraestructures anunciades (hospitals, autovia, AVE). Aquest tipus d'esdeveniments activen també missatges en positiu quan en lloc de la retirada de serveis o inversions es parla de la seua obertura o execució donant lloc a missatges que contenen frases molt recorregudes com “per a lluitar contra la despoblació”.

Un últim bloc el constitueixen aquells missatges que irrompen enmig de l'actualitat mediàtica i que es vinculen amb esdeveniments no esperats que posen als mitjans de comunicació, i amb ells a la població, en alerta per entendre que incideixen o es relacionen directament amb el fenomen de la despoblació.

---

¹² http://www.ceddar.org/content/files/articulof_386_06_Ager-20-04-Sanz.pdf

La seua activació es relaciona amb la presentació o publicació d'informes o estudis, amb decisions polítiques d'execució ràpida (com la mobilització social per l'autorització dels estudis de Magisteri en la universitat privada San Jorge¹³) o amb adversitats sobrevingudes (sequera, inundacions, incendis...).

Aquests tres contextos temporals del discurs estan directament vinculats amb l'ús del passat, present i futur en els discursos i es relacionen al seu torn amb aqueixa triple semàntica de la despoblació que hem anticipat: com una cosa quotidiana, com a situació de risc o com un perill. Els missatges entorn de la despoblació tenen una estructura diferencial que pot ordenar-se en funció de les dades/manifestacions que es plasmen i el seu protagonista.

5. Metodologia

El disseny metodològic respon a la necessitat d'analitzar el contingut de la informació publicada a ambdós diaris amb la finalitat de confirmar les hipòtesis que plantegen els marcs teòrics emprats per a abordar aquest objecte d'estudi. L'anàlisi de contingut permet confirmar la hipòtesi general de l'agenda setting i el procés de tematització dut a terme per la premsa, passant a analitzar el que Mauro Wolf (1985) denominava com a “dispositiu ulterior d'agenda setting”, i que consisteix en l'omissió o la no cobertura o cobertura discreta de determinats temàtiques en funció dels “criteris de noticiabilitat” o “criteris de selecció” aplicats a la informació relativa al despoblament.

Es qüestiona si la comunicació sobre els problemes difosa en els articles periodístics de la premsa en general i en concret dels dos diaris presos com a mostra transmeten una informació de servei públic, rigorosa i ajustada a la problemàtica que suposa el despoblament (causes, impactes i solucions) o si, per contra, respon a uns enquadraments dominants centrats només en certs aspectes d'aquest problema, en les incerteses, en els conflictes sense solució o en un determinat tipus de mesures o propostes. S'analitza si l'emmarcat característic d'aquestes notícies atorga prioritat a la dimensió física o a la dimensió social del problema, si aborda el despoblament com un fenomen nacional o si aprofundeix al nivell quotidià i local en el qual es produeixen les conseqüències que afecten, especialment, a una part de la població.

---

¹³ <http://www.aragonradio.es/noticias/hemeroteca/movilizaciones-en-zaragoza-huesca-y-teruel-contra-la-implantacion-de-magisterio-en-la-universidad-privada>

L'anàlisi tracta d'identificar els criteris que determinen l'abordatge de la despoblació en la premsa, especialment la digital, marcat pels diferents mediadors que intervenen al llarg de la cadena de producció. Els rastres d'aquests enquadraments relatius al despoblament com a tema de referència, cal buscar-los des del mateix origen i procedència de la informació oferida, les dades de la qual es troben als webs dels mitjans.

5.1. Investigació qualitativa

La investigació qualitativa suposa la recollida, anàlisi i interpretació de dades que no són objectivament quantificables, és a dir, que no poden sintetitzar-se en forma de números. Tanmateix això no implica una falta d'objectivitat dels resultats obtinguts a través de la investigació qualitativa.

La metodologia qualitativa té com a objectiu la descripció de les qualitats d'un fenomen. Cerca abastar part d'una realitat, no es tracta de provar o de mesurar en quin grau una qualitat es presenta en un determinat esdeveniment, sinó de descobrir les qualitats que mostra aqueix fenomen.

Les característiques que presenta aquesta metodologia d'investigació són les següents:

- Les investigacions tracten de conèixer els fets, els processos, les estructures i les persones íntegrament i no a través del mesurament d'alguns dels seus elements, la mateixa estratègia indica ja l'ús de procediments que donen un caràcter únic a les observacions.
- Utilitza procediments d'observació en el temps i en diferents circumstàncies culturals, és a dir, aquest mètode busca menys la generalització i s'acosta més a la fenomenologia i a l'interaccionisme simbòlic.
- La investigació pot partir de resultats anteriors, així com de plantejaments, proposicions o respostes sobre el fenomen en estudi.
- La investigació recull dades de les seues fonts d'informació i els sistematitza per a l'obtenció de noves dades d'informació.

- Deu ser objectiva i estar fonamentada en fets o dades observables per a construir elements concrets dins de la investigació.
- Els seus resultats han de ser comprovables, verificables i de confiança perquè la investigació tinga credibilitat.

Aquestes característiques serveixen de suport per al processament, l'anàlisi i la interpretació dels resultats obtinguts de la informació, també es farà l'ús de categories per al buidatge de dades, en les quals es classificarà cadascun dels resultats d'aquesta anàlisi.

Les diferents categories de buidatge de dades poden ser de dos tipus: categories quàntiques simples i les categories semàntiques. Les quàntiques simples es basen en la construcció de quadres de continguts, establides per categories les quals es poden enumerar. “Aquestes permeten fer una anàlisi simple del contingut d'un text, la qual cosa és possible a través de matrius senzilles, que s'apliquen a temes com el tractament informatiu en un mitjà de comunicació” (Rosmery Lissette Marroquín, 2003).

Mentre que en les categories semàntiques es duu a terme un procés per mitjà el qual se secciona el contingut de l'objecte d'estudi a través d'unitats de significació, permet alhora aprofundir en el contingut dels textos, les precisions o impressions dels subjectes en el discurs d'un determinat fet.

La interpretació dels resultats de la investigació es durà a terme mitjançant l'ús de les categories quàntiques simples, sent aquesta la millor opció per a l'anàlisi i interpretació del discurs periodístic de l'objecte d'estudi.

5.2. La tècnica de l'anàlisi del discurs

Analitzar els discursos que circulen en la societat s'ha constituït com un objectiu important i en una clara tendència de les Ciències Socials i Humanes. Això té molt a veure amb la valoració epistèmica del llenguatge i la importància teòric-metodològica que han adquirit els estudis del discurs, en el marc de què es coneix com el Gir Lingüístic. En aqueix context, l'Anàlisi del Discurs s'ha consolidat com una útil i recorreguda eina d'anàlisi, amb un important potencial heurístic. En general, l'Anàlisi

del Discurs s'inscriu en el que podríem denominar el saber qualitatiu, formant part del que Miguel Valles (2000) anomena el paradigma interpretatiu.

En cada investigació, el problema de l'heterogeneïtat teòrica es pot resoldre mitjançant l'atenta observació d'un criteri de pertinència i de rigorositat que guie la selecció de les categories apropiades i el disseny dels procediments d'anàlisi. No obstant això, aquest exercici de reflexió i vigilància teòrica no sempre es duu a terme (amb èxit) i abunden les anàlisis discursives que, en realitat, són resums, comentaris redundants o injustificats, anàlisis de cites fragmentàries i descontextualitzades o un mer registre de recursos lingüístics extrets del corpus.

És comú recórrer a l'Anàlisi del Discurs com a tècnica d'anàlisi per dues raons: a) perquè ho demana l'objecte d'estudi, és a dir, perquè és la manera més adequada per a la seua anàlisi, o b) perquè es decideix fer un treball d'anàlisi del discurs i, llavors, es parteix de l'elecció de la tècnica d'anàlisi i, després, es tria un tema que s'ajuste a les possibilitats que aquesta tècnica permet. La primera raó és estrictament metodològica, en tant es desprèn dels requeriments propis d'un procés d'investigació en curs. La segona raó està relacionada més globalment amb la pràctica d'investigació en general, com una manera de desenvolupar i exercitar una pràctica pericial teòric-metodològica més particular.

Per a estudiar la representació discursiva d'aquests esdeveniments comunicatius en certa classe de revistes, la selecció de publicacions (ja siga per criteris d'estudis de cas o per mostreig) serà la tècnica de recol·lecció de dades utilitzada i l'anàlisi de dades, la tècnica d'anàlisi més apropiada. En algunes investigacions, donats els objectius proposats, és recomanable i, fins i tot necessari, l'ús complementari de dues o més tècniques de recol·lecció de dades i també de dues o més tècniques d'anàlisi.

Una primera lectura del corpus permetrà extraure algunes dades senzilles: quantitat de cròniques produïdes per cada mitjà, freqüència de publicació, grau de rellevància atorgat, extensió, ús de polifonia (predomini de cites d'autoritats governamentals, de membres de la comunitat, de representants de l'empresa, etc.). Aquesta informació és molt útil i, en nombroses ocasions, és tot el que es busca en una investigació. Però, si es volen estudiar les representacions discursives posades en circulació per la premsa, s'ha

d'aprofundir en la cerca d'elements que permeten reconstruir la matriu de sentit (Michel Pêcheux, 1978) que les articula. Per a això, l'Anàlisi de Dades és una eina molt útil.

Per altra banda, la selecció del cas ha de ser justificada per criteris teòrics tals com: tipicitat, discrepància, reputació teòrica, etc. i l'anàlisi qualitativa és més convenient per a estudis que pretenen estudiar el tractament mediàtic d'un esdeveniment específic.

5.3. Procediment del treball d'investigació

Aquest procediment permetrà dur a terme l'estudi sobre l'anàlisi qualitativa, que analitzarà el discurs periodístic que empren els diaris seleccionats com a mostra al voltant dels temes relacionats amb la despoblació. Aquesta primera etapa s'emfatitza en la indagació de fonts informatives com ara tesis, articles i fonts electròniques, totes elles referents a l'especialitat d'aquest àmbit, amb la finalitat d'obtenir les dades necessàries per a dur a terme la investigació. Dins d'aquesta etapa també es poden agregar els articles periodístics seleccionats de *eldiario.es* i *elmundo.es*, els quals componen la fase primordial de la mostra de l'anàlisi per a la interpretació dels resultats.

Després es procedirà al desenvolupament de la investigació, etapa que, a causa de la magnitud de la mostra, va estar classificada en les categories per a recol·lectar i interpretar les dades. La classificació de recol·lecció i interpretació de les dades estarà determinada de la següent manera:

En primer lloc, una graella d'informació general. En aquest apartat serà depositada la informació general de cada article desenvolupat pel diari online, entre les dades que es presentaren en aquest quadre estaran la data de publicació, títol de l'article, la seua extensió, l'autoria i la província sobre la qual està escrita la notícia.

Buidatge d'informació en els apartats de recol·lecció i interpretació de dades per categories:

- Categoria "A": Llenguatge, ací es presentaran les característiques que té la mostra en estudi, referents al llenguatge periodístic per a la construcció del missatge; entre elles la claredat i senzillesa.

- Categoria “B”: Redacció, en aquesta categoria es definiran les característiques quant a la redacció periodística que posseeix cadascun dels articles posats en anàlisi, com ara la precisió, breuetat o concisió.
- Categoria “C”: Gèneres periodístics, en aquest apartat es classificaràn tots els articles conforme al seu contingut, a què gènere periodístic pertany cada mostra.
- Categoria “D”: Presentació, es farà l'anàlisi de cada mostra per a definir el contingut de la mateixa i fer una descripció de l'estructura i disseny.
- Categoria “E”: Fonts informatives, aquest apartat conté la informació sobre el tipus de fonts utilitzades pel periodista per a recaptar la informació.
- Categoria "F": il·lustracions, imatges, infografies, taules, dibuixos, fotografies...

Amb la classificació de les dades obtingudes de la mostra, es procedirà a la interpretació dels resultats des de la perspectiva del Paradigma Interpretatiu (Fenomenològic), el qual té per objecte estudiar el significat de les accions humanes i de la vida social.

Aquesta perspectiva està orientada a la descripció i comprensió dels resultats que presenten la mostra, es realitzaran criteris en l'anàlisi del context en els plantejaments teòrics – bàsics que regeixen aquest tipus de periodisme.

Així mateix es s'establiran conclusions sobre els resultats de la investigació desenvolupada i l'anàlisi de les publicacions preses per a l'objecte d'estudi.

5.4. Limitacions

Existeixen factors limitants que poden presentar-se al moment de dur a terme la investigació, entre les quals es poden esmentar:

- Que la selecció de les notes informatives per a realitzar l'anàlisi corresponent depenguera del criteri i dels fonaments documentals trobats al llarg de la investigació provocant cert grau de subjectivitat en els resultats.

- Que les dades obtingudes en el desenvolupament de la investigació provocaren confusions en l'anàlisi dels resultats a causa de la diversa informació que existeix sobre la temàtica.
- Que els temes publicats en el període d'investigació establert no presentara temàtiques sobre la despoblació, per a demostrar si els mitjans seleccionats estan o no implicats.

6. Anàlisi i resultats

La mostra que abasta 40 articles a raó de 20 exemplars per mitjà de comunicació ve recollida a partir d'un total de 293 articles, del qual 118 provenen de *eldiario.es*, mentre que els 175 restants pertanyen a la versió digital del diari *El Mundo*.

Aquesta quantitat d'informació ha sigut la publicada referent a despoblació rural en un període de temps comprés entre abril de 2018 i juny de 2019.

A través de l'anàlisi i interpretació de les dades extretes dels articles d'aquesta mostra es va ajudar a determinar quina era la qualitat del contingut informatiu que es publicava al voltant de la problemàtica del despoblament a les àrees rurals. Amb tot, les dades provenen de dos diaris amb línies editorials ben diferenciades, i només són extrapolables a les versions en línia d'aquests.

A l'hora de realitzar una anàlisi més exhaustiu de la informació, es va aconseguir conèixer amb major profunditat la presentació de les diferents temàtiques abordades dins de tots els factors que acapara el despoblament rural.

6.1. Articles analitzats

Núm. article	1
Títol	Desarrollo sostenible contra la despoblación para proteger también el medio ambiente ¹⁴
Data i hora	18/04/2018 - 19:10h
Autoria	Francisco Bravo
Extensió	406 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge periodístic

Empra un llenguatge senzill que junt amb la curta extensió permet una lectura ràpida de la informació. Redacta la notícia amb constants cites de les fonts.

Categoria B) Redacció

La notícia compta amb coherència, donat que segueix un mateix fil tota la informació, i de concisió, per frases curtes i amb prou claredat, ja que podria haver emprat més a fons l'economia del llenguatge, destacant, principalment el titular.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La informació queda arreplegada en cinc paràgrafs d'entre huit i nou línies. Per afegiment, l'article compta amb una fotografia situada baix del subtítol amb la mateixa amplària del text.

---

¹⁴ https://www.eldiario.es/clm/ecologica/Desarrollo-sostenible-despoblacion-protger-medioambiente_6_760533941.html

Categoria E) Fonts informatives

La informació és causada per dues fonts primàries. Una és un document de l'Ajuntament de Molina de Aragón, que conforma la font principal i la segona són les declaracions de la Plataforma La Otra Guadalajara, sense especificar cap persona física.

Categoria F) Imatges

La fotografia que no porta adjuntat peu de foto, tampoc aporta cap classe d'informació perquè mostra un paisatge que s'entén que és de la Serrania Celtibèrica on no s'aprecia que està descuidat com es diu a l'article.

Núm. article	2
Títol	Los okupas de Fraguas reactivan su protesta en Guadalajara ¹⁵
Data i hora	01/05/2018 - 13:52h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	970 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge periodístic

La notícia emprà un llenguatge senzill, clar i directe. El titular junt amb els subtítulars que destaquen els punts principals permet comprendre la informació de manera ràpida.

Categoria B) Redacció

La notícia està estructurada per informar de nous esdeveniments del mateix tema, puix primer afegeix la informació nova i a continuació emprà un espai contextualitzar. Amb la contextualització el lector o lectora no necessita un coneixement previ de la informació.

---

¹⁵ https://www.eldiario.es/clm/okupas-Fraguas-reactivan-protesta-Guadalajara_0_766773550.html

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

Aquesta notícia està formada per 13 paràgrafs amb un títol. També compta amb tres destacats que fan la funció de subtítols. Finalment, també compta amb dues fotografies.

Categoria E) Fonts informatives

La notícia compta amb dues fonts primàries que corresponen, per una banda al col·lectiu afectat i per altra al govern.

Categoria F) Imatges

Les dues fotografies que acompanyen l'article afegixen informació a la notícia i ajuden a contextualitzar. Una primera fotografia està posicionada just per damunt de l'entradeta i altra cap al final del text. Compten amb peu de foto i les imatges són cedides pel col·lectiu sobre el qual es realitza la notícia, en aquest cas Colectivo Fraguas.

Núm. article	3
Títol	Ofrecer una escuela con educación no dirigida, propuesta para atraer habitantes a Beniatjar ¹⁶
Data i hora	04/05/2018 - 11:40h
Autoria	Toni Cuquerella
Extensió	712 paraules
Província	València
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

¹⁶ https://www.eldiario.es/cv/comarcas/Ofrecer-educacion-propuesta-habitantes-Beniatjar_0_767823373.html

Categoria A) Llenguatge periodístic

Utilitza un llenguatge senzill, això no obstant, emprant paraules adaptades del valencià que necessiten un posat entre cometes o escriure-les correctament en cursiva, com ara “paradetas”. Cal destacar que les paraules que provenen de l’anglès sí que han sigut posades entre cometes com ara “boy scout”.

Categoria A) Redacció

Pel tipus d’informació, la notícia permet un llenguatge més literari amb expressions com ara “abrirá de par en par las puertas del pueblo”. A més a més, les frases tenen una llargària de més d’una línia, predominant les comes sobre els punts, que pràcticament s’empren al final de cada paràgraf.

Categoria B) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria C) Presentació

La notícia compta amb nou paràgrafs amb una extensió majoritària de sis línies i la major part de la notícia s’empra per a contextualitzar i arplegat baix un títol. Destacar també que compta amb una imatge en la part superior.

Categoria D) Fonts

Es desconeixen les fonts consultades, tant per la informació que respecta en l’actualitat com pel que fa a les fonts documentals.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala l’article mostra el que s’explica a l’article, és a dir, afegeix informació. Endemés, compta amb peu de foto, malgrat que es desconeix la seua autoria.

Núm. article	4
Títol	Miles de firma reclamans a la Junta que anule la petición de pena de cárcel para los okupas de Fraguas ¹⁷
Data i hora	29/05/2018 - 15:51h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	463 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

Amb un llenguatge senzill expliquen els fets que podrien comportar un llenguatge jurídic i complex.

Categoria B) Redacció

La periodista empra frases que haurien de ser més curtes. De tota manera, no comprometen la facilitat i rapidesa de lectura dels fets. Les etiquetes afegides a la notícia fan referència a “okupas” en dos etiquetes mentre que sols empen una per a despoblació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia compta amb sis paràgrafs entre els quals es troba una extensa entradeta a les que s'afegeixen dues fotografies que acompanyen la informació.

¹⁷ https://www.eldiario.es/clm/okupas-Fraguas-firmas-Junta-peticion_0_776572992.html

Categoria E) Fonts

Aquesta notícia pren la informació de fonts primàries. Per una banda, la font documental que és la resolució judicial i, finalment, també destaquen les declaracions d'uns dels afectats.

Categoria F) Imatges

Les dues fotografies es poden caracteritzar de gran valor informatiu pertanyen al moment concret de la notícia. Compten amb peu de foto i autoria, sent una d'elles cedida pel col·lectiu i l'altra per una persona particular.

Núm. article	5
Títol	Manifestación el 30 de junio en apoyo a los repobladores de Fraguas condenados ¹⁸
Data i hora	14/06/2018 - 14:43h
Autoria	Agència de notícies - Europa Press
Extensió	451 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és senzill, donat que utilitza llenguatge estàndard amb un registre formal.

Categoria B) Redacció

Redacció adequada amb una senzilla i ràpida lectura. També compta amb moltes declaracions de les parts implicades que són els acusats i el govern autonòmic. El terme

---

¹⁸ https://www.eldiario.es/clm/provincias/guadalajara/Repobladores-Sierra-Norte-Guadalajara-Fraguas_0_782172266.html

despoblació apareix de manera reiterada al text donat que constitueix un dels arguments dels acusats.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article compta amb set paràgrafs i dos destacats al principi que fan la funció de subtítols i una imatge encapçalant la notícia. Les etiquetes "okupas Fraguas" o "despoblación" permeten trobar ràpidament la informació que envolta aquest cas.

Categoria E) Fonts

Partint que el diari ha emprat una notícia d'agència, les fonts per a redactar la notícia han sigut primàries, per una part, amb els afectats del Colectivo Fraguas i per altra banda el govern autonòmic.

Categoria F) Imatges

Donat que la notícia prové d'Europa Press, és probable que la imatge també, el que explica que no es conega l'autoria, tanmateix, tampoc acompanya a la fotografia cap peu de foto que ajude a contextualitzar i explicar el que s'observa. Cal afegir que la imatge és molt semblant a la d'altres notícies que referents a aquest cas i l'autoria de les quals era Colectivo Fraguas.

Núm. article	6
Títol	Cómo combatir la despoblación: la tarea pendiente de las zonas rurales ¹⁹
Data i hora	12/07/2018 - 13:59h
Autoria	Blanca Sainz
Extensió	1.240 paraules
Província	Estatal
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat segueix la línia de la resta de notícies del mitjà, on s'empra un llenguatge senzill de fàcil comprensió.

Categoria B) Redacció

La notícia empra una estructura senzilla amb frases curtes i múltiples declaracions. Destaca l'existència de certa documentació darrere de l'article donat que empra tot un tiolet per a contextualitzar i posar un exemple estranger, a més de casos que s'han donat en l'àmbit estatal.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia compta amb dos destacats al principi que fan la funció de subtítols i tres imatges. Dues que mostren dos pobles buits i abandonats, el que es pot considerar com un reflex de la despoblació rural en el país. A això s'hi afegeix altra imatge que il·lustra l'apartat de contextualització.

---

¹⁹ https://www.eldiario.es/norte/cantabria/ultima-hora/combatar-despoblacion-tarea-pendiente-rurales_0_786371519.html

Categoria E) Fonts

Empren diverses fonts per a construir la notícia, de les quals es desconeix l'origen però es pot entendre que són secundàries o terciàries. Amb tot, també compta amb dues fonts primàries, en aquest cas dos catedràtics que aporten declaracions a la notícia.

Categoria F) Imatges

Les fotografies emprades no compten amb autoria, excepte la primera i els peus de foto són pobres donat que no aporten molta informació, llevat de la ubicació.

Núm. article	7
Títol	Un pueblo de Cuenca escenifica su lucha contra la despoblación con muñecos como nuevos “vecinos” ²⁰
Data i hora	11/08/2018 - 13:22h
Autoria	Carmen Bachiller
Extensió	388 paraules
Província	Conca
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és senzill i de fàcil comprensió donat que la notícia no requereix cap llenguatge específic.

Categoria B) Redacció

La redacció és precisa i amb frases curtes, donat que els paràgrafs també ho són. L'article compta amb declaracions de l'alcalde de la localitat.

---

²⁰ https://www.eldiario.es/clm/Munecos-figurantes-Cuenca-reclamar-despoblacion_0_802469855.html

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en sis paràgrafs curts, al voltant d'unes sis línies cadascun i ve acompanyada de moltes fotos, necessàries per a contextualitzar, donat que la notícia gira entorn del que es vol mostrar, en aquest cas unes escultures.

Categoria E) Fonts

Les fonts que apareixen al text són primàries i corresponen a l'alcalde Julián Rodríguez García i al col·lectiu Asociación Cultural Local encarregat de la iniciativa.

Categoria F) Imatges

Les imatges són abundants, amb un total de cinc, i són importants perquè aporten molta informació. Compten amb un peu de foto que no descriu la imatge en moltes ocasions i no compta amb cap signatura, per tant, es desconeix l'autoria.

Núm. article	8
Títol	Umbralejo, un pueblo convertido en aula de la naturaleza en la Sierra Norte de Guadalajara ²¹
Data i hora	26/08/2018 - 01:13h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	997 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

²¹ https://www.eldiario.es/clm/Umbralejo-convertido-Sierra-Norte-Guadalajara_0_807369404.html

Categoria A) Llenguatge

S'empra un llenguatge senzill de fàcil comprensió.

Categoria B) Redacció

La redacció passa a un to més literari, amb una entradeta amb frases llargues i subordinades que responen a una informació que permet aquest tipus de redacció. En lloc de subtítol compta amb tres destacats a la part superior.

Categoria C) Gèneres periodístics

Reportatge.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en 13 paràgrafs que varien la seua mida i amb tres fotografies que l'acompanyen. Això no obstant, a la notícia no se li han afegit etiquetes que permeten trobar ràpidament aquest article.

Categoria E) Fonts

Les fonts primàries emprades les conformen quatre persones: una coordinadora i tres alumnes.

Categoria F) Imatges

Les imatges no aporten informació a la notícia, donat que mostren el paisatge però no les activitats que allí es porten a terme. Tanmateix, pertanyen a l'autora de l'article, malgrat que no compten amb un peu de foto.

Núm. article	9
Títol	El Gobierno de Aragón dará 850.000 en ayuda a ayuntamientos y comarcas para luchar contra la despoblación ²²
Data i hora	31/08/2018 - 09:07h
Autoria	Sense autoria - El Diario de Aragón
Extensió	358 paraules
Província	Terol, Osca i Saragossa
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

Vocabulari senzill i registre estàndard.

Categoria B) Redacció

Frases llargues però simples. Cal afegir que no adjudica totes les cites que apareixen al text i sols se li atorga a una persona en l'últim paràgraf. Compta amb únicament tres etiquetes entre les quals es troba "despoblación".

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia compta amb dos destacats al principi que fan la funció de subtítols. L'estructura està formada per cinc paràgrafs irregulars, uns amb tres línies i altres amb nou. No obstant això, també encapçala la notícia una fotografia que il·lustra el fenomen despoblacional.

²² https://www.eldiario.es/aragon/economia/Gobierno-Aragon-ayuntamientos-comarcas-despoblacion_0_809119806.html

Categoria E) Fonts

Eldiario.es acudeix a una font secundària donat que publiquen la notícia d'un diari. De tota manera, la notícia compta sols amb una de la que es té constància que és del senador José Luís Soto.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala la notícia és adequada al que es vol fer referència, i compta amb un peu de foto que aporta informació addicional, malgrat que l'autoria de la fotografia no és pròpia, sinó cedida pel PSOE Aragón.

Núm. article	10
Títol	Un pueblo de Cuenca lleva una semana sin cobertura telefónica ni acceso a Internet ²³
Data i hora	10/09/2018 - 14:54h
Autoria	Sense autoria - Las Noticias de Cuenca
Extensió	189 paraules
Província	Conca
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El vocabulari emprat és senzill i amb un registre estàndard.

Categoria B) Redacció

S'empren frases simples, curtes i precises, al qual se li suma la utilització de declaracions de l'alcalde, encara que no s'ha investigat més per poder obtenir informació per part de la companyia telefònica.

---

²³ https://www.eldiario.es/clm/pueblo-Cuenca-cobertura-telefonica-internet_0_812969159.html

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia es compon de quatre paràgrafs i un subtítol massa curt. A la notícia li acompanya una fotografia a la part superior.

Categoria E) Fonts

Font secundària donat que no és una notícia pròpia. No obstant això, Las Noticias de Cuenca acudeix a l'alcalde de la localitat afectada, és a dir, a la font primària.

Categoria F) Imatges

La notícia compta amb una imatge propietat de Las Noticias de Cuenca però sense peu de foto, on es pot entendre que mostra la localitat afectada.

Núm. article	11
Títol	Un pueblo de Ourense reabre su vieja escuela como tanatorio tras perder la mitad de su población ²⁴
Data i hora	19/09/2018 - 22:59h
Autoria	David Lombao
Extensió	414 paraules
Província	Ourense
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

Empre un llenguatge senzill, malgrat tot, paraules com “elocuent” poden caracteritzar-se per no ser un llenguatge tan proper, encara que siga una paraula prou difosa.

²⁴ https://www.eldiario.es/galicia/antigua-Ourense-tanatorio-subvencion-Xunta_0_816119083.html

Categoria B) Redacció

Frases més llargues que de normal i amb necessitat de ser més precises. Encara així, l'aportació de documentació converteix a la notícia en un article amb certa qualitat. Al que cal afegir-li que compta amb diverses etiquetes entre les quals es troba “despoblación”.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en cinc paràgrafs extensos i una foto encapçalant la notícia. A més a més, compta, al final de l'article, amb una piràmide de població, en aquest cas de tipus desequilibrada.

Categoria E) Fonts

La font en la qual es basen per a fer la notícia és una font primària, en concret un comunicat emès per la Xunta de Galícia.

Categoria F) Imatges

La fotografia que acompanya a la notícia compta amb un peu de foto però es desconeix l'autoria. Potser pertany al gabinet de premsa.

Núm. article	12
Títol	Guadalajara es el mayor desierto demográfico de Europa ²⁵
Data i hora	05/10/2018 - 19:06h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	1.620 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El reportatge empra llenguatge senzill i comprensible per a tota la població.

Categoria B) Redacció

En tractar-se d'un reportatge el periodista redacta d'una manera més literària però sense deixar de costat la precisió periodística.

Categoria C) Gèneres periodístics

Reportatge

Categoria D) Presentació

El reportatge compta amb tres destacats que fan la funció de subtítol i segueix l'estructura normal del gènere. A la lectura li acompanyen dues fotografies.

Categoria E) Fonts

Com a font han emprat l'estudi "Áreas Escasamente Pobladas del Sur de Europa y la Política de Cohesión 2021-2027". Francisco Burrillo, catedràtic de Prehistòria de la Universitat de Saragossa i Natalia Díaz, secretaria de Guadalajara ADSC també en són altres de les fonts.

²⁵ https://www.eldiario.es/clm/Guadalajara-mayor-desierto-demografico-Europa_0_821718657.html

Categoria F) Imatges

Les imatges emprades són de l'autora del reportatge i compten amb el seu respectiu peu de foto que permet afegir informació a aquest. Per tal de fer més lleuger el text, caldria afegir alguna imatge més donat el volum d'informació que hi ha i el pes que es pot obtenir en afegir més fotografies.

Núm. article	13
Títol	El medio rural “vacío” reclama un Pacto de Estado que ponga freno a la despoblación ²⁶
Data i hora	18/12/2018 - 18:52h
Autoria	Lourdes Cifuentes
Extensió	2.082 paraules
Província	Estatal
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El vocabulari és senzill i de fàcil comprensió.

Categoria B) Redacció

Abunden l'ús de subordinades i preguntes, fent el text més enrevessat i concís. Malauradament, és un article extens però ben documentat al voltant de la situació en molts punts de la geografia espanyola.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

²⁶ https://www.eldiario.es/clm/medio-rural-reclama-Pacto-despoblacion_0_847616130.html

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en 21 paràgrafs i compta amb quatre titolets per separar i organitzar el contingut que serveix per a contextualitzar. A més, compta amb tres fotografies pertanyents cadascun dels apartats, on aporten informació.

Categoria E) Fonts

Ignacio Villar, vicepresident de CEOE Cepyme Cuenca, el Manifiesto de Sigüenza, Pilar Burrillo, i Julián Atienza, responsable federal d'Izquierda Unida i alcalde de La Toba.

Categoria F) Imatges

Les tres imatges que acompanyen a la notícia són cedides, donat que cap és pròpia. Així i tot, les fotografies aporten informació addicional a la notícia de cadascun dels apartats.

Núm. article	14
Títol	Fraguas, convertido en un símbolo de la “autogestión” para repoblar el medio rural ²⁷
Data i hora	22/12/2018 - 18:53h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	1.015
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

L'autora empra un llenguatge senzill i de fàcil comprensió.

---

²⁷ https://www.eldiario.es/clm/Fraguas-simbolo-autogestion-repoblar-medio_0_848665642.html

Categoria B) Redacció

La periodista fa una retrospectiva per contextualitzar el cas de Fraguas donat que té un recorregut i repercussió mediàtica. Això no obstant, abunden l'ús de subordinades, al que se sumen les referències, a través d'enllaços, a les notícies publicades amb anterioritat referents a aquest cas. És per això que totes compten amb etiquetes semblants per trobar fàcilment la informació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en 11 paràgrafs i un titolet. I compta amb tres fotografies que contextualitzen la informació.

Categoria E) Fonts

La periodista empra dues fonts primàries que, a més a més, agrupen les dues parts implicades en el cas, els afectats i l'Administració.

Categoria F) Imatges

Les tres fotografies amb les quals compta l'article són cedides però adequades a la informació tractada.

Núm. article	15
Títol	El Campo de Montiel se suma a la “revuelta de la España vaciada” ²⁸
Data i hora	06/02/2019 - 19:36h
Autoria	Carmen Bachiller
Extensió	904 paraules
Província	Ciudad Real

²⁸ https://www.eldiario.es/clm/Campo-Montiel-revuelta-Espana-vaciada_0_864764347.html

Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>
-----------------------------	--------------------

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge és senzill i de fàcil comprensió. Compta amb un registre estàndard.

Categoria B) Redacció

La redacció emprava frases subordinades que podrien substituir-se per altres més simples. La notícia es fonamenta en múltiples declaracions d'algunes de les parts implicades. La despoblació es tracta en primera plana donat que és la principal reclamació de les diverses associacions que es manifesten.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en 13 paràgrafs. Entre els que es troba un destacat i dues fotografies que afegeixen informació.

Categoria E) Fonts

Javier Domenech, vicepresident de la Asociación 'Paisanos de Sancho' portaveu d'aquest moviment en la província de Ciudad Real. També estan les fonts d'un empresari d'una casa rural i del Govern de Castilla-La Manxa.

Categoria F) Imatges

La notícia compta amb dues imatges que pertanyen a altre diari i amb peu de foto. Una d'elles és un mapa que situa a la comarca afectada.

Núm. article	16
Títol	El colectivo de Fraguas recurre al Constitucional su condena a prisión por reconstruir un pueblo en Guadalajara ²⁹
Data i hora	22/02/2019 - 14:27h
Autoria	Raquel Gamo
Extensió	743
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és senzill i permet ser entès per tota la població. Per altra banda, també tenen lloc altres paraules relacionades amb l'àmbit rural, com ara "cinegètic".

Categoria B) Redacció

La redacció és clara, amb frases senzilles i múltiples declaracions. A més, compta amb les etiquetes que ja tenen altres notícies relacionades amb aquest cas.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia es divideix en un total de nou paràgrafs, al que s'afegeixen tres destacats al principi que fan la funció de subtítol. La notícia sols compta una imatge encapçalant l'article.

²⁹ https://www.eldiario.es/clm/colectivo-Fraguas-TC-reconstruir-Guadalajara_0_870713417.html

Categoria E) Fonts

Com a font s'han emprat fonts primàries, per una banda, la principal ha sigut el Colectivo Fraguas i per altra el comunicat que va emetre el Govern autonòmic.

Categoria F) Imatges

La notícia sols compta amb una imatge que encapçala l'article, on mostra la vida a Fraguas per part dels condemnats. Amb tot, la imatge no està signada.

Núm. article	17
Títol	La España vaciada está en Madrid ³⁰
Data i hora	31/03/2019 - 13:19h
Autoria	Clara Roca
Extensió	918 paraules
Província	Madrid
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

Llenguatge senzill amb vocabulari estàndard.

Categoria B) Redacció

Redacció més literària i descriptiva, amb multitud de declaracions que han sigut preses al llarg del recorregut de la manifestació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Crònica.

---

³⁰ https://www.eldiario.es/sociedad/Arranca-Madrid-multitudinaria-Espana-Vaciada_0_883661801.html

Categoria D) Presentació

Destaquen els tres enllaços a notícies relacionades que serveixen per a contextualitzar i els 16 paràgrafs amb dos titolets que estructurin la quantitat d'informació. A més a més, la notícia compta amb tres fotografies professionals i un vídeo d'autoria pròpia.

Categoria E) Fonts

Les fonts són primàries i compten amb les veus dels manifestants així com de les diverses associacions presents.

Categoria F) Imatges

Les tres imatges que acompanyen al text ajuden a mostrar la situació i aflluència de la manifestació, així com el vídeo que també s'adjunta. Cal destacar el correcte peu de foto amb una descripció que complementa la informació i l'autoria de les fotografies.

Núm. article	18
Títol	El Gobierno llama a una “alianza de país” para frenar la despoblación ³¹
Data i hora	02/04/2019 - 18:32h
Autoria	Alicia Avilés Pozo
Extensió	749 paraules
Província	Estatat
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

Categoria A) Llenguatge

El vocabulari emprat és senzill i no utilitza tecnicismes.

---

³¹ https://www.eldiario.es/clm/Gobierno-apela-alianza-frenar-despoblacion_0_884362059.html

Categoria B) Redacció

La redacció de l'article presenta frases subordinades que haurien de canviar-se per altres simples. Això no obstant, aporta informació de qualitat i declaracions dels ponents de les jornades.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia presenta dos destacats a tall de subtítol i es divideix en huit paràgrafs i un titolet que permet organitzar la informació i dues fotografies.

Categoria E) Fonts

Ignacio de la Torre Molina i Conama Local.

Categoria F) Imatges

La notícia presenta dues imatges. La primera, que encapçala l'article mostra les conseqüències de la despoblació rural, mentre que la segona pertany a la conferència i aporta valor a la notícia. Tanmateix, cap de les fotografies és pròpia.

Núm. article	19
Títol	Los vecinos salen el 26M al rescate de sus municipios vaciados: “este pueblo no se va a morir” ³²
Data i hora	21/05/2019 - 22:23h
Autoria	Marta Salguero
Extensió	877 paraules
Província	Osca, Terol i Saragossa
Mitjà de comunicació	<i>eldiario.es</i>

³² https://www.eldiario.es/aragon/politica/vecinos-rescate-municipios-vaciados-pueblo_0_901510679.html

Categoria A) Llenguatge

La periodista empra un llenguatge senzill.

Categoria B) Redacció

La redacció és adequada, tenint en compte els criteris de la notícia i amb frases curtes.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en 20 paràgrafs de curta extensió i presenta una fotografia a la part superior.

Categoria E) Fonts

Les candidatures dels pobles Loporzano, Bailo y Aísa.

Categoria F) Imatges

L'article presenta una imatge d'una de les localitats, no aporta informació i és de baixa qualitat.

Núm. article	20
Títol	En Catalunya ya viven más aragoneses que turolenses de nacimiento, en Teruel ³³
Data i hora	12/06/2019 - 22:48h
Autoria	Eduardo Bayona
Extensió	549 paraules
Província	Osca, Terol i Saragossa
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

³³ https://www.eldiario.es/aragon/sociedad/Catalunya-viven-aragoneses-turolenses-Teruel_0_909209857.html

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és senzill i amb un registre estàndard.

Categoria B) Redacció

La redacció atén als criteris de la notícia però empra frases interrogatives, el que comporta un registre que no atén a notícies d'última hora.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article s'estructura en 11 paràgrafs i compta amb dos titolets que permeten organitzar millor la informació.

Categoria E) Fonts

Institut Nacional d'Estadística (INE).

Categoria F) Imatges

A la notícia li acompanya una imatge sense valor informatiu. Malgrat tot, se sap l'autoria i va acompanyada d'un peu de foto.

Núm. article	21
Títol	El 43% de los municipios de la Comunidad de Madrid no llega a los 2.500 habitantes ³⁴
Data i hora	17/04/2018 - 19:22
Autoria	Luís F. Durán
Extensió	577 paraules
Província	Madrid
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

³⁴ <https://www.elmundo.es/madrid/2018/04/17/5ad62ca622601dff2e8b4612.html>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge que emprava el periodista és senzill i no emprava cap tecnicisme.

Categoria B) Redacció

La redacció respon als criteris de la notícia i inclou diverses declaracions. Malgrat tot, les frases són llargues.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia es divideix en sis paràgrafs. A més, dos destacats al principi fan la funció de subtítol. La notícia compta amb una fotografia en la part superior.

Categoria E) Fonts

Concepción Dancausa, com a font testimonial.

Categoria F) Imatges

La notícia va acompanyada d'una fotografia que mostra la ponència de la Delegada del Govern en Madrid. La imatge és del govern i va acompanyada d'un peu de foto.

Núm. article	22
Títol	La Diputación de Castellón aprueba por unanimidad el plan provincial Castelló 135 ³⁵
Data i hora	24/04/2018 - 20:00h
Autoria	Sense autoria
Extensió	470 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no mostra cap tecnicisme ni paraula fora de les comunament utilitzades per la població.

Categoria B) Redacció

S'utilitzen frases simples amb missatges clars. En la redacció també han citat paraules textuais d'algunes de les intervencions, però no frases senceres.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en nou paràgrafs de curta extensió i una fotografia del ple de la Diputació de Castelló que encapçala la notícia.

Categoria E) Fonts

Ple de la Diputació de Castelló, es tracta d'una font primària.

35

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/04/24/5adf7064e5fdea382e8b4683.html>

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala la notícia mostra un ple de la Diputació de Castelló. Va acompanyada d'un peu de foto i va signada pel diari *El Mundo*.

Núm. article	23
Títol	Multitudinaria manifestación en Zaragoza al grito de “Salvemos Teruel” ³⁶
Data i hora	06/05/2018 - 18:10h
Autoria	Javier Ortega
Extensió	544 paraules
Província	Saragossa i Terol
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge és formal i el text presenta un registre estàndard.

Categoria B) Redacció

Les frases emprades són curtes i directes. Damunt, compta amb declaracions dels assistents a la manifestació. Amb tot, no ha sigut etiquetada, el que dificulta el seu seguiment en el temps.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en 12 paràgrafs curts amb dos destacats al principi que fan de subtítol. De manera excepcional, compta amb un vídeo de la manifestació.

Categoria E) Fonts

Primàries donat que és el mateix periodista qui presència els esdeveniments.

---

³⁶ <https://www.elmundo.es/espana/2018/05/06/5aeef919e2704e065e8b4647.html>

Categoria F) Imatges

La notícia no compta amb imatges però sí amb un vídeo, que va acompanyat d'un peu de foto i l'autoria és desconeguda malgrat que està marcat com a propietat de *El Mundo*.

Núm. article	24
Títol	La Diputación de Castellón activa las depuradoras de Xodos y Barracas a través de su programa Repoblem ³⁷
Data i hora	21/05/2018 - 18:15h
Autoria	Agència de notícies - Europa Press
Extensió	355 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge no mostra complexitat donat que no s'empra cap tecnicisme.

Categoria B) Redacció

Les frases són llargues però concises i directes. La notícia no compta amb cap mena de declaracions, però fa un xicotet apartat per contextualitzar.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia es divideix en sis paràgrafs, al qual se li afegeix un tiolet. La notícia va encapçalada amb una fotografia.

Categoria E) Fonts

La notícia prové de l'agència de notícies Europa Press.

³⁷ <https://www.elmundo.es/espana/2018/05/06/5aeef919e2704e065e8b4647.html>

Categoria F) Imatges

La imatge que acompanya la notícia no va signada, però compta amb peu de foto on explica qui són les persones que hi apareixen.

Núm. article	25
Títol	La Diputación de Castellón rebaja al 1% la tarifa a los ayuntamientos pequeños por gestionar sus tributos ³⁸
Data i hora	01/06/2018 – 20:27h
Autoria	Sense autoria
Extensió	287 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no comporta tecnicismes i la notícia pot ser entesa per tota la població.

Categoria B) Redacció

La redacció és concisa, amb frases directes i compta amb declaracions del diputat d'Hisenda.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en quatre paràgrafs amb un destacat al principi que fa la funció de subtítol encara que més curt.

---

³⁸<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/06/01/5b118e9dca4741713f8b45aa.html>

Categoria E) Fonts

Es considera la font principal Salvador Aguilera, diputat d'Hisenda.

Categoria F) Imatges

La imatge que acompanya la notícia va acompanyada d'un peu de foto que indica les persones que hi apareixen. De tota manera, no va signada, malgrat que és propietat del diari *El Mundo*.

Núm. article	26
Títol	Los repobladores de Fraguas exigen a la Junta de Castilla-La Mancha la retirada de la acusación ³⁹
Data i hora	19/06/2018 - 17:45h
Autoria	Isabel Garrido
Extensió	579 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no utilitza cap tecnicisme.

Categoria B) Redacció

La redacció és concisa i amb frases directes. L'ús de cites amb declaracions dels repobladores de Fraguas també li afegeix valor a la notícia. Amb tot, la notícia manca de subtítol.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

---

³⁹ <https://www.elmundo.es/espana/2018/06/19/5b28ff2446163f1b088b463d.html>

Categoria D) Presentació

La notícia es divideix en sis paràgrafs. En lloc del subtítol, es presenten dos enllaços a notícies relacionades.

Categoria E) Fonts

Isaac Alcázar, Vicepresident de la Asociación de Repobladores Rurales de la Sierra Norte, David Llorente, diputat de Podemos en Guadalajara, Erlantz Ibarondo, Jaime Merino i Isabel Rodríguez.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala la notícia presenta a alguns dels acusats en Fraguas, compta amb peu de foto i la propietat de la imatge, que és cedida.

Núm. article	27
Títol	Un grito contra la despoblación: “El Estado sólo atiende a hijos chantajistas” ⁴⁰
Data i hora	09/08/2018 - 01:50h
Autoria	Raúl Conde
Extensió	1.067 paraules
Província	Terol
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no utilitza tecnicismes i permet ser entès per tota la població.

---

⁴⁰ <https://www.elmundo.es/espana/2018/08/29/5b858bd922601d50308b4631.html>

Categoria B) Redacció

La redacció atén a criteris més literaris, amb expressions i descripcions que podrien fer-se amb frases més concises. Tanmateix, la redacció respon a les característiques del reportatge.

Categoria C) Gèneres periodístics

Reportatge.

Categoria D) Presentació

El reportatge va encapçalat per una xicoteta biografia, seguit d'11 paràgrafs. No hi ha cap destacat ni tiolet i finalitza amb una ressenya d'una notícia relacionada i que està integrada en el mateix reportatge.

Categoria E) Fonts

Manuel Gimeno, Carlos Muñoz, Paco Juárez, José Paula i Domingo Aula, tots membres o portaveus de Teruel Existe.

Categoria F) Imatges

El reportatge va encapçalat per una fotografia d'un dels protagonistes. La imatge va acompanyada d'un peu de foto i de la corresponent signatura. Per altra banda, la ressenya del final també va acompanyada d'altra fotografia.

Núm. article	28
Títol	La Diputación de Castellón pone en marcha el taxi rural para fines médicos ⁴¹
Data i hora	23/09/2018 - 16:49h
Autoria	Sense autoria
Extensió	333 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El vocabulari emprat no presenta cap dificultat.

Categoria B) Redacció

La notícia compta amb un subtítol. Les frases són curtes, simples i concises.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en set paràgrafs de curta extensió. A més, va acompanyat d'una fotografia.

Categoria E) Fonts

Compta amb declaracions de Javier Moliner, President de la Diputació de Castelló.

---

⁴¹<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/09/23/5ba7a804e5fdeae0638b45c7.html>

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala la notícia aporta informació i va acompanyada per un peu de foto. Malgrat no portar signatura, la imatge pertany al diari *El Mundo*.

Núm. article	29
Títol	La sangría de la despoblación en el interior de Castellón: con la gente se van las empresas ⁴²
Data i hora	23/10/2018 - 15:58h
Autoria	Javier Arnau
Extensió	529 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és comprensible per tota la població, no s'empra cap tecnicisme.

Categoria B) Redacció

La notícia compta amb un subtítol seguit d'una entradeta que no respon als criteris del gènere, ni per forma ni per extensió. En aquest cas no n'hi ha declaracions. Empra expressions contundents com “sangría de habitantes” per a referir-se a la despoblació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en set paràgrafs de curta extensió, junt amb un titolet que serveix per a afegir informació referent al mateix tema en l'última part de la notícia. Empra la negreta destacar els punts més importants referents a la despoblació.

⁴² <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/10/23/5bcdd9e7268e3e10408b4606.html>

Categoria E) Fonts

Font documental, un rànquing del qual no es menciona el nom.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala l'article mostra la capital de l'Alt Millars, comarca a la qual es fa referència. La fotografia no està signada però està marcada com a pròpia del diari *El Mundo*.

Núm. article	30
Títol	La despoblación es el mayor reto de España ⁴³
Data i hora	10/11/2018 - 01:39h
Autoria	Raúl Conde
Extensió	796 paraules
Província	Estatat
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

L'article no mostra cap mena de llenguatge específic. S'emmarca dins d'un registre estàndard amb paraules comprensibles per tota la població.

Categoria B) Redacció

Les frases són subordinades però concises. Compleix els criteris de la notícia.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

---

⁴³ <https://www.elmundo.es/espana/2018/11/10/5be5c423268e3eb9188b4588.html>

Categoria D) Presentació

La notícia s'estructura en nou paràgrafs amb una imatge que encapçala l'article. La notícia no compta amb un subtítol ni destacats.

Categoria E) Fonts

Meritxell Batet, Ministra de Política Territorial. Font primària.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala la notícia mostra a la ministra fent les declaracions. Va acompanyada dret de foto i de la signatura de l'autor. No obstant això, la fotografia pertany a l'agència de notícies EFE.

Núm. article	31
Títol	María Sánchez: “Las mujeres son las grandes olvidadas del campo” ⁴⁴
Data i hora	26/02/2019 - 02:23
Autoria	Raúl Conde
Extensió	796 paraules
Província	Estatat
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no mostra dificultats per a ser entès per tota la població.

Categoria B) Redacció

L'article respon als criteris d'una entrevista indirecta. Així doncs, empra una redacció més literària. Cal indicar que no es parla textualment de despoblació malgrat que s'entén que també es tracta eixe tema.

---

⁴⁴ <https://www.elmundo.es/cultura/literatura/2019/02/26/5c742e35fdddfdfb28b4608.html>

Categoria C) Gèneres periodístics

Entrevista.

Categoria D) Presentació

L'article inclou un subtítol i una fotografia de l'entrevistada. S'estructura en 12 paràgrafs i no compta amb cap destacat.

Categoria E) Fonts

Font primària, María Sánchez.

Categoria F) Imatges

La imatge mostra a l'entrevistada. El peu de foto descriu la imatge i està feta en el moment de l'entrevista. Cal afegir que va signada.

Núm. article	32
Títol	Las primeras 10 guarderías rurales de Castellón abrirán el mes de abril ⁴⁵
Data i hora	22/03/2019 - 10:55h
Autoria	Sense autoria
Extensió	336 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no utilitza cap tecnicisme ni paraula fora del comú.

Categoria B) Redacció

S'utilitzen frases senzilles i directes.

---

⁴⁵ <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/03/22/5c94acf021efa0e82d8b45c2.html>

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en 12 paràgrafs als quals se li suma un subtítol i un títol que permet organitzar la informació.

Categoria E) Fonts

La font és primària donat que prové d'un comunicat de premsa, concretament amb declaracions de Javier Moliner, President de la Diputació de Castelló.

Categoria F) Imatges

La imatge complementa al text i mostra als xiquets en la guarderia. Es fa un tractament adequat de les imatges amb menors. Amb tot, la imatge va acompanyada d'un peu de foto i la signatura de l'autor.

Núm. article	33
Títol	El Gobierno aprobará el viernes medidas de impulso para la España vacía y rural ⁴⁶
Data i hora	26/03/2019 - 12:49h
Autoria	Marisol Hernández
Extensió	418 paraules
Província	Estatat
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat mostra un alt grau de formalitat. El vocabulari emprat és el que s'utilitza en comunicació política.

⁴⁶ <https://www.elmundo.es/espana/2019/03/26/5c9a10e121efa051598b4641.html>

Categoria B) Redacció

La periodista empra frases llargues però concises i empra en la redacció l'ús de cites indirectes. Això no obstant, falta concisió i el desenvolupament en l'entradeta de les idees principals del títol i el subtítol.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article es divideix en sis paràgrafs, seguit d'un titolet cap al final de l'article que empra per a organitzar la informació. L'article va acompanyat d'una fotografia en la part superior.

Categoria E) Fonts

La font principal és primària donat que la notícia s'ha desenvolupat entorn d'unes declaracions, en aquest cas, de Pedro Sánchez.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala l'article mostra a Pedro Sánchez en el míting on va fer les declaracions de la notícia. La imatge va acompanyada d'un peu de foto descriptiu i la signatura de l'agència de notícies EFE.

Núm. article	34
Títol	La Diputación de Castellón renará la despoblación con subvenciones de 12.000€ para tiendas multiservicio ⁴⁷
Data i hora	04/04/2019 - 21:13h
Autoria	Agència de notícies - Europa Press
Extensió	433 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

⁴⁷ <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/04/04/5ca64fb421efa0f5548b4764.html>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat és senzill i no mostra un vocabulari formal o amb tecnicismes.

Categoria B) Redacció

La redacció respon als criteris del gènere. Malgrat tot, les frases són llargues però concises. Cal destacar també que, malgrat tractar la despoblació de manera directa, les etiquetes que permeten trobar ràpidament la informació no recullen cap referència a aquesta.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia compta amb huit paràgrafs, a més a més, es compon d'un titolet per a organitzar la informació. L'article compta amb moltes cites, al qual se li suma una fotografia que encapçala l'article.

Categoria E) Fonts

La notícia prové de l'agència Europa Press, no obstant això, la font principal prové de la Diputació de Castelló, una font oficial.

Categoria F) Imatges

La imatge que acompanya a la notícia complementa a la informació. Així i tot, no aporta res i no fa cap referència a la despoblació.

Núm. article	35
Títol	El cabreo rural: del “Brexit” y Trump... a Vox ⁴⁸
Data i hora	28/04/2019 - 09:00h
Autoria	Quique Salsedo
Extensió	1.151 paraules
Província	Estatat
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El vocabulari emprat no mostra cap tecnicisme, però, empra expressions que no responen als criteris del gènere.

Categoria B) Redacció

La redacció empra frases llargues i expressions que no són ni formals ni directes o concises. La redacció respon a característiques dels gèneres interpretatius.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

La notícia es divideix en 14 paràgrafs sense cap classe de separació entre la informació. Tanmateix, compta amb un destacat en la meitat del text.

Categoria E) Fonts

Empra diferents fonts primàries que reflecteixen els diferents punts de vista.

⁴⁸ <https://www.elmundo.es/espana/2019/04/28/5cc4b318fdddfff0268b4586.html>

Categoria F) Imatges

La notícia va encapçalada d'una fotografia que complementa la notícia però no aporta informació. Cal afegir que es tracta d'una foto d'arxiu. Endemés, la imatge va acompanyada d'un peu de foto i signada.

Núm. article	36
Títol	Elecciones municipales 2019: el barítono que quiere convertir un pueblo de 150 habitantes en un referente sin gluten ⁴⁹
Data i hora	07/05/2019 - 14:38h
Autoria	Sense autoria
Extensió	285 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no mostra complicació, l'únic tecnicisme és "baríton", substituïble per cantant d'òpera.

Categoria B) Redacció

L'article empra frases directes i concises. Malgrat tot, no aprofundeix en la despoblació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article s'estructura en set paràgrafs al que cal sumar-hi una fotografia i un vídeo.

⁴⁹ <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/05/07/5cd174c221efa04a478b4578.html>

Categoria E) Fonts

La font és primària, encara que cal tenir en compte que prové d'un comunicat de premsa, amb declaracions preses pel mateix partit.

Categoria F) Imatges

La imatge que encapçala l'article mostra a l'alcalde. La imatge va acompanyada d'un peu de foto i és propietat del diari *El Mundo*. Per altra banda, el vídeo que acompanya la notícia mostra al baríton cantant. Un vídeo absolutament de campanya que no aporta res a la notícia, que ja de per si és per a fer campanya.

Núm. article	37
Títol	La mitad de los pueblos de interior recuperará el cajero automático "arrebatado" durante la crisis ⁵⁰
Data i hora	10/05/2019 - 08:38h
Autoria	Marina Ronda
Extensió	624 paraules
Província	Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no utilitza cap tecnicisme ni vulgarisme, sinó que entra dins del registre estàndard.

Categoria B) Redacció

L'article està redactat amb frases llargues però concises que atenen als criteris del gènere periodístic.

⁵⁰ <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/05/10/5cd467ae21efa067138b47b1.html>

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article s'estructura en sis paràgrafs i un títol. Per l'altra banda, al final de l'article es pot trobar un destacat complementari al text. A més, la notícia compta amb una fotografia en la part superior.

Categoria E) Fonts

Generalitat Valenciana, Ivie, Antoni Lluç i Avant com a fonts primàries i la revista Actualidad Económica com a font secundària.

Categoria F) Imatges

La fotografia que acompanya l'article mostra una de les localitats afectades, va acompanyada d'un peu de foto complementari. La imatge no va signada però és propietat de *El Mundo*.

Núm. article	38
Títol	Albert Rivera propondrá crear una comisión para impulsar un Pacto de Estado contra la Despoblación ⁵¹
Data i hora	14/05/2019 - 17:57h
Autoria	Luís Ángel Sanz
Extensió	337 paraules
Província	Estat
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no mostra cap tecnicisme, permet ser entès per tota la població.

⁵¹ <https://www.elmundo.es/espana/2019/05/14/5cdae3fa21efa0c2358b473a.html>

Categoria B) Redacció

La redacció és adequada a les característiques del gènere periodístic de la notícia.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article s'estructura en sis paràgrafs, que van acompanyats d'una fotografia que encapçala la notícia.

Categoria E) Fonts

Albert Rivera, font primària.

Categoria F) Imatges

La imatge mostra a Albert Rivera fent les declaracions que publiquen en la notícia. L'acompanya un peu de foto junt amb la signatura de l'autor i la propietat, que pertany a l'agència de notícies EFE.

Núm. article	39
Títol	Cuando los jóvenes dejan la ciudad por el pueblo ⁵²
Data i hora	18/05/2019 - 01:49h
Autoria	Raúl Conde
Extensió	1.559 paraules
Província	Guadalajara
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

⁵² <https://www.elmundo.es/espana/2019/05/18/5cdf0a53fc6c8326458b45d0.html>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no comporta cap dificultat per a ser entès per tota la població. Es tracta la despoblació de manera ben explícita.

Categoria B) Redacció

La redacció té un caràcter més literari i respon als criteris del gènere periodístic.

Categoria C) Gèneres periodístics

Reportatge.

Categoria D) Presentació

El reportatge compta amb dues fotografies i un destacat. Malgrat tot, les etiquetes que permeten trobar la notícia ràpidament no recullen la despoblació.

Categoria E) Fonts

El reportatge compta amb diferents testimonis, junt amb dades de la Comissionada per al Repte Demogràfic, els informes de Pilar Burrillo, Luís Antonio Sáez, el Govern, Red Española de Desarrollo Rural i El Hueco de Teruel.

Categoria F) Imatges

El reportatge va encapçalat per una fotografia on apareixen els protagonistes del reportatge. Aquesta porta el respectiu peu de foto amb la signatura de l'autor. La segona imatge mostra una instantània de la manifestació contra la despoblació, també porta peu de foto i la signatura de l'autor.

Núm. article	40
Títol	Sanidad niega que vaya a dejar de enviar ambulancias al interior y asegura que coordinará los recursos ⁵³
Data i hora	03/06/2019 - 11:35
Autoria	Agència de notícies - Europa Press
Extensió	516 paraules
Província	Alacant, València i Castelló
Mitjà de comunicació	<i>El Mundo</i>

Categoria A) Llenguatge

El llenguatge emprat no mostra tecnicismes. Cal que afegir que tracta de manera explícita la despoblació.

Categoria B) Redacció

La redacció empra frases curtes, directes i concises. A més, compta amb distintes declaracions, malgrat que no fa especial èmfasi en la despoblació.

Categoria C) Gèneres periodístics

Notícia.

Categoria D) Presentació

L'article s'estructura en nou paràgrafs afegits d'un tiolet que organitza la informació. La notícia va acompanyada d'una imatge a la part superior.

Categoria E) Fonts

Conselleria de Sanitat.

⁵³ <https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/alicante/2019/06/03/5cf4e9d9fc6c8344658b46f9.html>

Categoria F) Imatges

La imatge que acompanya a l'article no aporta informació a la notícia, pot considerar-se una imatge d'arxiu. La fotografia porta un peu de foto, no està signada i és propietat del diari *El Mundo*.

6.2. Anàlisi

Després d'analitzar les diferents categories que s'han tingut en compte per a fer l'anàlisi qualitativa, els resultats es poden extraure atenent a cadascun dels factors estudiats i seguint l'ordre de la plantilla emprada.

6.2.1. Vocabulari emprat

En aquest apartat, el llenguatge emprat s'analitza d'acord amb criteris sobre si es poden comprendre els termes i paraules emprades. Així doncs, el vocabulari dels articles analitzats, tant dels publicats per *eldiario.es* com per *elmundo.es* no utilitzen cap mena de vocabulari específic, sinó més aviat paraules que són d'ús quotidià i permeten ser enteses per tota la població.

No obstant això, els articles publicats pel diari conservador mostren un registre molt més formal respecte a *eldiario.es* ("El Gobierno aprobará el viernes medidas de impulso para la España vacía y rural").

Per altra banda, cal destacar que el vocabulari complex que versava al voltant de matèria econòmica i especialment vocabulari jurídic és el que ha sigut substituït. A més, la constant citació de les fonts entrevistades, especialment per part d'*eldiario.es*, ha permès també eixe vocabulari més estandarditzat i sense tecnicismes, encara que sempre conservant un llenguatge adequat.

6.2.2. Redacció

La redacció, per regla general, compleix les característiques del gènere periodístic en el qual està escrit. Així doncs, els reportatges empen un estil molt més literari, mentre que les notícies responen als criteris d'immediatesa, amb frases més curtes i directes. Nogensmenys, la informació que no requereix una última hora també empra frases més llargues i subordinades.

La despoblació es tracta, majoritàriament de manera explícita, exposant la problemàtica que suposa. Encara així, *eldiario.es* mostra una major implicació donat que cobreix més varietat d'informació relacionada amb la despoblació, des d'exposicions fins a reportatges al voltant del futur de molts territoris que estan despoblant-se (“Umbralejo, un pueblo convertido en aula de la naturaleza en la Sierra Norte de Guadalajara” o “Un pueblo de Cuenca escenifica su lucha contra la despoblación con muñecos como nuevos ‘vecinos’”).

Mentre que la versió web de *El Mundo* mostra notícies relacionades amb fets puntuals o anecdòtics (“El barítono candidato que quiere convertir un pueblo de 150 habitantes en referente sin gluten”), a més de publicar notícies durant la campanya electoral de partits com PP o especialment Ciutadans on es mostra el seu programa (“Albert Rivera propondrá crear una comisión para impulsar un Pacto de Estado contra la Despoblación”). En aquest diari, i dins de la mostra seleccionada, sols es troba un reportatge específic al voltant de la despoblació (“Cuando los jóvenes dejan la ciudad por el pueblo”).

6.2.3. Gèneres periodístics

El gènere periodístic emprat és la notícia, que s'empra de manera generalitzada donat que els articles analitzats provenen de periòdics generalistes i no de revistes especialitzades que puguen comportar treballs d'investigació més extensos i concrets.

Les notícies responen a la immediatesa informativa i per això n'hi ha articles més curts i concisos, mentre que per una altra part existeixen casos com el repoblament de Fraguas que comporta una cobertura constant cada cert temps, el que implica que dins de l'article existisca una part de contextualització (“El colectivo de Fraguas recurre al Constitucional su condena a prisión por reconstruir un pueblo en Guadalajara”).

Pel que fa als reportatges són molt minoritaris i sols estan presents en dos casos de la mostra dels articles d'*eldiario.es*, i altres dos en *elmundo.es*.

La resta de gèneres també són escassos, amb sols una entrevista indirecta en *El Mundo* on ressalta que el despoblament no és el tema principal (“María Sánchez: ‘Las mujeres

son las grandes olvidadas del campo”)), i una crònica en *eldiario.es* (“La España vaciada está en Madrid”).

6.2.4. Presentació

La presentació dels articles mostra una estructura similar. Es distribueixen entre cinc i huit paràgrafs. Tanmateix, no compten amb destacats entre el text, però empra entre 2 i tres destacats a tall de subtítol, prescindint d’aquest últim en el cas d'*eldiario.es*.

Mentre que pel que fa a la mostra de *El Mundo*, aquest diari sí que empra subtítol, encara que segueix la mateixa distribució en el nombre de paràgrafs. Tots els articles van acompanyats de, mínim, una imatge en els dos diaris.

Per altre costat cal esmentar l’ús recurrent de titolets per a contextualitzar i organitzar la informació. Solen ser ocupar un paràgraf, d’unes sis o huit línies. Cal tenir en compte que les notícies no són extenses.

6.2.5. Fonts

Les fonts emprades són, per ambdós diaris, testimonials de manera generalitzada donat que recorren a les parts implicades per comptar la notícia amb diverses declaracions. El contacte amb les fonts sol fer-se per via telefònica donat que facilita la feina en no haver de desplaçar-se en tots els casos, s’obté de manera més ràpida la informació i, alhora, resulta més econòmic per al mitjà.

No obstant això, existeixen casos on la notícia és de major transcendència i requereix assistir-hi al lloc dels fets, per exemple la manifestació en Madrid contra el despoblament rural (“La España vaciada está en Madrid” de *eldiario.es*). En aquest cas concret, és un dels pocs on el periodista és una font primària, el que li permet redactar la crònica en primera persona.

Per altra banda, cal destacar les notes de premsa com a font, on s’empren les declaracions ja presses pel gabinet. Aquest és altre recurs que s’empra amb certa regularitat i especialment pel que fa a les notícies durant la campanya electoral.

6.2.5. Imatges

Totes les notícies van acompanyades d'una imatge com a mínim. Quan porten més d'una sol ser per l'extensió més gran de la notícia. En segon lloc destaca la quasi nul·la incorporació d'altre tipus de material com poden ser gràfiques, infografies o graelles i que servisquen per a ampliar o complementar la informació amb més dades o de manera més explícita.

També ha de fer-se una distinció entre els dos diaris respecte al contingut de les fotografies que hi acompanyen la informació. Així doncs, les fotografies que apareixen amb la informació d'*eldiario.es* no solen tindre una finalitat tan informativa, malgrat guardar sempre una relació amb la notícia, les imatges poden ser paisatges o escenes que mostren la despoblació de manera genèrica. Normalment, el peu de foto sol ser inexistent, mentre que en altres casos apareix la respectiva descripció junt amb l'autoria de la instantània. Cal esmentar, a més, que *eldiario.es* empra, de manera molt generalitzada, fotografies cedides i no pròpies.

En el cas del diari *El Mundo*, aquest sol emprar fotografies que malgrat no anar sempre signades per l'autor o autora, sí que ho estan per *El Mundo*. Pel que fa al contingut de les imatges, solen ser fotografies que s'han fet en el moment de la notícia, no estant tan enfocades a la conscienciació de la despoblació, com és el cas de *eldiario.es* prèviament nomenat.

Ambdós diaris posicionen la imatge a la part superior, per damunt de l'entradeta, i ocupant tota l'amplària del text, mentre que, en el cas d'existir una segona o tercera fotografia, aquestes es posicionen sobre la meitat del text i se situen a un costat.

6.2.6. Extensió

La llargària dels articles sol rondar les 500 paraules en ambdós diaris, sent una mica més extensos els de *El Mundo*. Hi ha excepcions com és el cas dels reportatges, que excedeixen les mil paraules, i notícies on es fa una retrospectiva dels esdeveniments previs ("El medio rural "vacío" reclama un Pacto de Estado que ponga freno a la despoblación", d'*eldiario.es*).

6.2.7. Data i hora

La data de les notícies sol ser constant, cada mes, entorn de huit notícies es publiquen en *eldiario.es* relacionades amb el despoblament rural, mentre que durant la campanya electoral no va augmentar considerablement el nombre d'articles.

En el cas de *El Mundo*, la mitjana d'articles supera els 12 mensuals i sí que destaca una notable variació dels articles durant la campanya electoral, on els missatges transmesos reflecteixen una part del programa polític de partits de centredreta com ara Ciutadans o el Partit Popular.

Pel que fa a l'hora que es publiquen al web els articles, *eldiario.es* penja les notícies al web a primera hora del dia, passades les dotze de la matinada. En el cas de *El Mundo*, les notícies d'última hora o plena actualitat com són les relacionades amb l'època de campanya electoral es publiquen en el moment en què s'obté la informació, podent ser qualsevol hora del dia, encara que se solen publicar durant el matí o la vesprada.

6.2.8. Províncies tractades

Respecte a les províncies de la geografia espanyola que tracten ambdós diaris destaca una gran diferència. La geografia que cobreixen els dos mitjans és ben diferenciada, *eldiario.es* fa una cobertura de la comunitat autònoma d'Aragó, encara que també hi apareixen, de manera puntual altres zones de la geografia espanyola, com ara la província de València (“Ofrecer una escuela con educación no dirigida, propuesta para atraer habitantes a Beniatjar”). A banda de Madrid o Guadalajara, ja que aquesta última província ve motivada pel cas del repoblament de Fraguas.

Per altra banda, *El Mundo* no mostra cap informació al voltant del cas de Fraguas i se centra en la província de Castelló, concretament en les comarques dels Ports i l'Alt Millars.

És necessari fer esmena també que tant les províncies d'Aragó com la província de Castelló són dues de les zones més destacades pel seu despoblament acusat. Per contrapartida, aquestes no són les úniques zones ni les més afectades, doncs existeix una

alerta que s'estén a 14 províncies⁵⁴. Dins d'aquestes províncies tenen un major risc de despoblament Sòria, Zamora, Burgos, Àvila i Salamanca que se situen per davant de Terol i Castelló, respectivament.

7. Conclusions i propostes

7.1. Conclusions

Una valoració global del contingut dels textos permet ressaltar tres aspectes. El primer és la centralitat o col·lateralitat de la temàtica de la despoblació en el text. Així la despoblació apareix com un element sobre el qual es construeix la notícia (causes, conseqüències, solucions), o com a element secundari. I en aquest segon cas, es troba una altra distinció clara: la despoblació és utilitzada com a element justificatiu per a accions (o inaccions), o usada per a contextualitzar. En aquest sentit, la despoblació es presenta com un tret més, o el més destacat. No pot negar-se que aquest últim emergeix contínuament manifestant-se, a vegades, com un discurs reduccionista i fàcil que recorre fonamentalment a tòpics.

El segon és la constatació de que els discursos se sustenten sobre elements temàtics molt similars, encara que cadascun emfatitze uns continguts per damunt d'uns altres. Si s'analitzen des d'una perspectiva longitudinal, s'observa que conformen patrons narratius que es repeteixen facilitant la persistència i permanència dels relats de la despoblació, fent que queden gravats en la memòria col·lectiva i que emergeixen en els discursos. Aquest patró narratiu és el discurs contra l'Estat, que té continuïtat donat que l'actitud de l'administració està en la base explicativa del mal que se'n ve causant a les àrees rurals.

I un tercer patró narratiu és el que recull els relats que es construeixen entorn de la idea de “tancar els pobles” o als relats “dels últims” a marxar, que els mitjans regularment van recordant segons es va produint l'abandó dels pobles.

El discurs descriptiu neutre entorn de la despoblació es plasma en missatges en els quals l'autor presenta el grau més gran d'objectivitat en crear el seu text, des de la més intencionada perspectiva ètica. Per a això se serveix de fonts primàries, veus

---

⁵⁴ https://www.abc.es/sociedad/abci-agonia-catorce-provincias-mas-despobladas-espana-201707072205_noticia.html

autoritzades, ja siguin persones expertes (de la demografia, la geografia, la sociologia, l'antropologia social, etc.), ja siguin institucions (agències autonòmiques, estatals o europees d'estadística), amb l'objectiu de descriure la realitat econòmica, social o demogràfica.

En qualsevol cas el discurs rarament es mostra neutre donat que la intencionalitat d'informar del periodista passa necessàriament per la de transformar textos que solen ser complexos i plens de tecnicismes en altres divulgatius i comprensibles. És per això que les autories solen permetre's (encara que la intencionalitat siga la neutralitat valorativa) alguna llicència en contextualitzar el problema, en aquest cas emfatitzant la idea de la “crisi demogràfica”, titllant-la de greu problema i fent seua la idea de desigualtat. Cal afegir que en el conjunt dels textos analitzats de la premsa online diària d'ambdós mitjans de comunicació, aquesta tipologia és escassa encara que cíclica i s'activa davant la presentació d'informes o dades oficials.

Els textos poden mostrar dues estructures bàsiques, la d'un discurs ‘coral’ que integra diverses veus (a vegades enfrontades i dissonants), i la d'un discurs unívoc que aprofundeix en la d'un únic protagonista. El discurs coral és un dels tipus de textos més sovint utilitzats. Aquests tipus de discursos es poden activar per esdeveniments puntuals que reuneixen entorn de aquest a diferents veus implicades. És el cas de les notícies on s'anuncien les mesures que proposa el govern autonòmic arran de les protestes dels afectats.

També es construeixen vinculats a un esdeveniment que posa en marxa processos que exigiran un seguiment informatiu al llarg del temps, bé siguin setmanes, mesos o anys. Aquests poden donar lloc a seccions (fixes o intermitents, però presents al llarg del temps) i a una successió d'articles que semblen capítols d'una història, tenint a més una estructura similar: comencen per una recapitulació, continuen per l'exposició de l'actualitat i finalitzen amb un avanç de passos posteriors. El diari *eldiario.es* ho porta a terme amb el cas del repoblament de Fraguas.

Es tracta d'un discurs que retrata la intencionalitat del qual és mostrar una foto fixa i pròxima de la realitat de la despoblació, per la qual cosa sol triar-se l'estudi de casos (persones o territoris). El periodista dóna tot el protagonisme del text a “afectats” i

independentment del seu nivell d'implicació o del grau de llibertat en la construcció dels relats incorporats, ells són els principals generadors del discurs. Aquests són els discursos mediàtics en els quals més a prop estan les persones concernides en la despoblació de la resta de la societat i són els que, amb major efectivitat, permeten al lector empatitzar amb elles, en recórrer a recursos narratius amb alta càrrega d'emotivitat.

7.2. Propostes

Quines mesures prendre per a combatre la despoblació o, en tot cas, per a remanir en la mateixa corrent, fent que les persones afectades no queden més afectades encara és una de les assignatures pendents. No obstant això, ja comencen a veure la llum algunes propostes que malgrat no quedar establides, han sigut tractades, en concret en el Congrés de Periodismo Digital celebrat a Osca⁵⁵.

El despoblament rural exigeix l'ajuda de molts actors i motes actius per poder reprendre una de les problemàtiques que ve arrossegant l'Estat espanyol durant dècades i que en els últims anys està veient perillar l'existència de moltes localitats. Una de les primeres accions que cal fer és donar-li visibilitat i tractar la informació del despoblament amb uns criteris que permeten la conscienciació de la població, fent que les poques notícies que recullen els mitjans no passen desapercubudes. És per aquest motiu que calen certes estipulacions a la informació i tractament que envolta la despoblació.

Des de l'àmbit periodístic, la base per a una correcta redacció passa pels codis deontològics. Aquests codis recullen la manera adequada de seguir cert tipus d'informació que per les seues característiques respecte a la societat, i des d'una perspectiva ètica, així ho requereixen.

La despoblació, com a fenomen que pateix certa discriminació des de les institucions i considerant-se com un fet que necessita conscienciació i visibilització cal de certes pautes recollides en els codis ètics i deontològics per al seu tractament. Actualment no

---

⁵⁵ <https://www.diariodelaltoaragon.es/NoticiasDetalle.aspx?Id=1157745>

es dona el cas en cap d'aquests manifestes en l'àmbit espanyol, inclòs el codi deontològic de la Federació d'Associacions de Periodistes d'Espanya (FAPE).

Entre aquestes pautes hauria de trobar-se un seguiment de la informació, com és l'exemple del cas del repoblament de Fraguas per part d'*eldiario.es*. Aquest seguiment de la informació comporta una major serietat de la informació, fent així que no quede aïllada ni com a cas anecdòtic.

La despoblació també intenta ser combatuda pels propis afectats, és per això que porten a terme molts projectes des de diferents àmbits, com ara educació o cultura. Aquests projectes necessiten visibilitat i d'un tractament professional que abaste eixe projecte, malgrat que sempre caldrà contextualitzar-lo dins del fet despoblacional. Aquest no és el cas general del tractament que reben, si arriba donar-se el cas, de la cobertura que es fa als mitjans de comunicació de qualsevol àmbit.

Aquest conjunt de pràctiques passen també per la sensibilització del públic, és per aquest motiu que tota notícia relacionada amb el nomenat fenomen ha de passar per tractar-lo com a tal, explicant les causes, conseqüències i perills. Les imatges que hi poden acompanyar a aquest tipus d'informació també ha de respondre a aquests criteris, reflectint allò que s'expressa a la informació donada i afegint la problemàtica de la despoblació.

En el cas de la premsa també pot ser convenient un apartat al web, en el cas de les versions online dels diaris, que l'agrupe com a categoria. Així doncs, es permet a la lectora o lector veure que no es tracta d'un cas aïllat d'una zona concreta, sinó que està estés per tot el territori estatal.

A més, si s'han seguit les propostes anteriorment mencionades, es podrà seguir un cas concret, entenent així que en molts casos la població de les zones despoblades van patint les conseqüències de manera progressiva, el que permet sensibilitzar i alhora visibilitzar.

Cal destacar també que aquest fenomen no entén d'ideologies i pateix les conseqüències amb governs i institucions d'ambdós bàndols. Les mesures sempre es consideren

insuficients i atenent a les xifres, on cada vegada augmenten més les poblacions amb menys de 1.000 habitants, ineficaces⁵⁶.

Per últim, s'ha de fer esment de les iniciatives periodístiques que ja estan portant-se a terme. Són projectes pensats exclusivament en la despoblació rural i es poden considerar una font de referència, tant per les persones que volen estar informades com pels mitjans de comunicació que no arriben a cobrir tota la informació, i més en concret aquesta.

“Revive” és una de les iniciatives que pretén la creació de projectes per a revocar el despoblament rural. La plataforma compta amb un web sense activitat, però actua com a altaveu a les xarxes socials, especialment a Twitter⁵⁷, on comparteix qualsevol classe d'informació relacionada amb la vida rural en general, sempre lligada al despoblament.

“Ruralismo” és altre dels projectes que es dedica plenament a la visibilització del despoblament en un àmbit més cultural i/o educatiu. Aquest projecte organitza conferències per tractar un aspecte concret, com ara la ramaderia, en una zona de la Península Ibèrica. Els seus canals de comunicació són les xarxes socials, especialment Twitter i Facebook. Tanmateix, les conferències són presencials.

Rural Beta és altra de les propostes que tenen una missió divulgativa. Es tracta d'un web que, amb un to més optimista, fa especial atenció a casos d'èxit al món despoblacional, a més de consells i bones pràctiques, per a posar en marxa polítiques, d'acord amb les necessitats i entorn de l'àmbit rural. També són molts els perfils personals, concretament a través de les xarxes socials, on es fa difusió de la vida rural en primera persona, com “RuralAndo”⁵⁸. “Terra Morte”⁵⁹ mostra a través d'instantànies la despoblació en Galícia, unes de les zones més afectades de les que menys visibilització gaudeix.

Totes aquestes iniciatives manquen d'una important difusió i inversió que els permeti créixer, quedant-se molts projectes abandonats.

---

⁵⁶ <https://www.andaluciarural.org/la-poblacion-espanola-crece-un-154-desde-el-2000-mientras-que-la-espana-rural-se-vacia/>

⁵⁷ https://twitter.com/revive_es

⁵⁸ https://twitter.com/rural_ando

⁵⁹ <https://twitter.com/MorteTerra>

8. Bibliografía

- Abellán García, Antonio, Aceituno Nieto, Pilar, Pérez Díaz, Julio, Ramiro Fariñas, Diego, Ayala García, Alba and Pujol Rodríguez, Rogelio (2019). "Un perfil de las personas mayores en España. Informes". *Envejecimiento en Red*, [online] vol. 22, pp.5-9. Disponible en: <http://envejecimiento.csic.es/documentos/documentos/enred-indicadoresbasicos2019.pdf>.
- Breed, Warren (1955): "Newspaper «Opinion leaders» and processes of standardization". *Journalism & Mass Communication Quarterly*, vol. 32, pp.277-328.
- Camarero, Luís (Coord.). Cruz, Fátima. González, Manuel. del Pino, Julio A.. Oliva, Jesús i Sampedro, Rosario (2009). *La Población rural de España: de los desequilibrios a la sostenibilidad social*. Barcelona: La Caixa.
- "Carnero destaca que los medios deben dar visibilidad al medio rural" (2015, 22 de setembre). *Diario de Valladolid*. Recuperat de: http://www.diariodevalladolid.es/noticias/valladolid/carnero-destaca-medios-deben-dar-visibilidad-medio-rural_30783.html
- Flores Vivar, Jesús Miguel (2015). "Periodismo hiperlocal: sinergia de dos entornos". Cuadernos de Periodistas, n° 29, pp. 38-54. Recuperat de: <http://www.cuadernosdeperiodistas.com/periodismo-hiperlocal-sinergia-de-dos-entornos/>
- González Esteban, José Luís (2009). "Modelos de periodismo local y estrategias ante la crisis: el caso del News & Observer". *Revista Latina de Comunicación*. Recuperat de http://www.revistalatinacs.org/09/art/14_813_11_MH/JL_Gonzalez_Esteban.html.
- Herrero Pulgar, Sonia (2012). *La brecha digital de género en el ámbito rural*. Palencia: Campus de Palencia, Universidad de Valladolid.
- INE. (2018). *Resumen de datos de Viviendas por tamaño del hogar, hábitat, ingresos mensuales netos del hogar y tipo de equipamiento*. Recuperat de: <http://www.cuadernosdeperiodistas.com/periodismo-hiperlocal-sinergia-de-dosentornos/>
https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t25/p450/base_2011/a2018/10/&file=01001.px&L=0
- Ley 45/2007. *Boletín Oficial del Estado*, Madrid, España, 14 de diciembre de 2007.

Lippmann, Walter (2003). *La opinión pública*. Madrid: Langre.

López, Xosé i Otero, Marita (2006). “Diez años de periodismo digital (1994-2004). La individualización de la audiencia y su participación en el flujo informativo. El sujeto con atributos de editor”. En: Xosé López. *Sistemas digitales de información*. Madrid: Pearson Educación, pp. 27-79.

Marroquín Rodríguez, Rosmery Lissette (2003). *El Tratamiento Informativo de los Temas de Carácter Cultural en la Revista “Hablemos” de El Diario de Hoy* (tesis de pregrau). Universidad de El Salvador, El Salvador.

Martinez Juan, Alicia (2003). "Los retos del periodismo local en la red: hacia una definición del espacio local en la Era global". *Sala de Prensa*, 2 (57). Recuperat de: <http://www.saladeprensa.org/art483.htm>

McCombs, Maxwell i Shaw, Donald (1972). “The Agenda-Setting Function of Mass Media”. En: *The Public Opinion Quarterly*, vol. 36, pp. 176-187.

McCombs, Maxwell (1994). “News influence on our pictures of the world”. En: BRYANT, Jennings y ZILLMANN, Dolf (eds.). *Media effects: advances in theory and research*. Hillsdale: Erlbaum, pp. 1-16.

McCombs, Maxwell (2010). “Expanding our theoretical maps: Psychology and agenda-setting”, *Central European Journal of Communication*, pp. 197-206.

Mederos Cruz, Sergio Luís (2013). “Periodismo de proximidad: la radio local”. La Laguna: *Revista Latina de Comunicación Social*.

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino (2009). *Análisis y Prospectiva: Población y Sociedad Rural*. Madrid: UAP.

Pêcheux, Michel. (1978). *Hacia el análisis automático del discurso*. Madrid: Gredos.

Pérez, Roberto (2017). “La agonía de las 14 provincias más despobladas de España”. *ABC*, 26 de setembre. Recuperat de: https://www.abc.es/sociedad/abci-agonia-catorce-provincias-mas-despobladas-espana-201707072205_noticia.html

Sanz Hernández, Mª Alexia (2016). “Discursos en torno a la despoblación en Teruel desde la prensa escrita”. *Ager: Revista de estudios sobre despoblación y desarrollo rural. Journal of depopulation and rural development studies*, vol. 20, pp. 105-138.

Shoemaker, Pamela i Reese, Stephen (1996). *Mediating the Message. Theories of Influences on Mass Media Content*. New York: Longman.

Vallés Martínez, Miguel Santiago. (2000). *Técnicas cualitativas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

Wolf, Mauro (1985). *La investigación de la comunicación de masas*. Barcelona: Paidós.

9. Annexe

En aquest apartat s'adjunten els enllaços dels 40 articles que han servit com a mostra de l'anàlisi qualitatiu realitzat, els resultats dels quals es troben en l'apartat corresponent d'aquest treball.

Nº article: 1

https://www.eldiario.es/clm/ecologica/Desarrollo-sostenible-despoblacion-proteger-medioambiente_6_760533941.html

Nº article: 2

https://www.eldiario.es/clm/okupas-Fraguas-reactivan-protesta-Guadalajara_0_766773550.html

Nº article: 3

https://www.eldiario.es/cv/comarcas/Ofrecer-educacion-propuesta-habitantes-Beniatjar_0_767823373.html

Nº article: 4

https://www.eldiario.es/clm/okupas-Fraguas-firmas-Junta-peticion_0_776572992.html

Nº article: 5

https://www.eldiario.es/clm/provincias/guadalajara/Repobladores-Sierra-Norte-Guadalajara-Fraguas_0_782172266.html

Nº article: 6

https://www.eldiario.es/norte/cantabria/ultima-hora/combater-despoblacion-tarea-pendiente-rurales_0_786371519.html

Nº article: 7

https://www.eldiario.es/clm/Munecos-figurantes-Cuenca-reclamar-despoblacion_0_802469855.html

Nº article: 8

https://www.eldiario.es/clm/Umbralejo-convertido-Sierra-Norte-Guadalajara_0_807369404.html

Nº article: 9

https://www.eldiario.es/aragon/economia/Gobierno-Aragon-ayuntamientos-comarcas-despoblacion_0_809119806.html

Nº article: 10

https://www.eldiario.es/clm/pueblo-Cuenca-cobertura-telefonica-internet_0_812969159.html

Nº article: 11

https://www.eldiario.es/galicia/antigua-Ourense-tanatorio-subsuccion-Xunta_0_816119083.html

Nº article: 12

https://www.eldiario.es/clm/Guadalajara-mayor-desierto-demografico-Europa_0_821718657.html

Nº article: 13

https://www.eldiario.es/clm/medio-rural-reclama-Pacto-despoblacion_0_847616130.html

Nº article: 14

https://www.eldiario.es/clm/Fraguas-simbolo-autogestion-repoblar-medio_0_848665642.html

Nº article: 15

https://www.eldiario.es/clm/Campo-Montiel-revuelta-Espana-vaciada_0_864764347.html

Nº article: 16

https://www.eldiario.es/clm/colectivo-Fraguas-TC-reconstruir-Guadalajara_0_870713417.html

Nº article: 17

https://www.eldiario.es/sociedad/Arranca-Madrid-multitudinaria-Espana-Vaciada_0_883661801.html

Nº article: 18

https://www.eldiario.es/clm/Gobierno-apela-alianza-frenar-despoblacion_0_884362059.html

Nº article: 19

https://www.eldiario.es/aragon/politica/vecinos-rescate-municipios-vaciados-pueblo_0_901510679.html

Nº article: 20

https://www.eldiario.es/aragon/sociedad/Catalunya-viven-aragoneses-turolenses-Teruel_0_909209857.html

Nº article: 21

<https://www.elmundo.es/madrid/2018/04/17/5ad62ca622601dff2e8b4612.html>

Nº article: 22

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/04/24/5adf7064e5fdea382e8b4683.html>

Nº article: 23

<https://www.elmundo.es/espana/2018/05/06/5aeef919e2704e065e8b4647.html>

Nº article: 24

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/05/21/5b02ee3d22601d0e478b458f.html>

Nº article: 25

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/06/01/5b118e9dca4741713f8b45aa.html>

Nº article: 26

<https://www.elmundo.es/espana/2018/06/19/5b28ff2446163f1b088b463d.html>

Nº article: 27

<https://www.elmundo.es/espana/2018/08/29/5b858bd922601d50308b4631.html>

Nº article: 28

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/09/23/5ba7a804e5fdeae0638b45c7.html>

Nº article: 29

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2018/10/23/5bcdd9e7268e3e10408b4606.html>

Nº article: 30

<https://www.elmundo.es/espana/2018/11/10/5be5c423268e3eb9188b4588.html>

Nº article: 31

<https://www.elmundo.es/cultura/literatura/2019/02/26/5c742e35fdddfdfb28b4608.html>

Nº article: 32

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/03/22/5c94acf021efa0e82d8b45c2.html>

Nº article: 33

<https://www.elmundo.es/espana/2019/03/26/5c9a10e121efa051598b4641.html>

Nº article: 34

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/04/04/5ca64fb421efa0f5548b4764.html>

Nº article: 35

<https://www.elmundo.es/espana/2019/04/28/5cc4b318fdddf0268b4586.html>

Nº article: 36

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/05/07/5cd174c221efa04a478b4578.html>

Nº article: 37

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/castellon/2019/05/10/5cd467ae21efa067138b47b1.html>

Nº article: 38

<https://www.elmundo.es/espana/2019/05/14/5cdae3fa21efa0c2358b473a.html>

Nº article: 39

<https://www.elmundo.es/espana/2019/05/18/5cdf0a53fc6c8326458b45d0.html>

Nº article: 40

<https://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/alicante/2019/06/03/5cf4e9d9fc6c8344658b46f9.html>

